

vergadering **C96 – CUL13**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 17 januari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mogelijke schending van de politieke neutraliteit van de VRT met de opgevoerde show rond het afscheren van de baard van een VRT-journalist - 606 (2011-2012)	5
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over informatieve radioreclameboodschappen op de VRT - 575 (2011-2012)	9
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mediabevoegdheid - 630 (2011-2012)	12
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de oprichting van de Media-academie - 752 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de nieuwe invulling van de opleidingssteun aan de geschreven pers in de vorm van de Media-academie - 755 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de oprichting van de Media-academie - 787 (2011-2012)	15
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de actieve bemiddeling van de minister in het dossier van de regionale omroepen en een bepaalde distributeur - 754 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de regionale omroepen - 777 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het compromis tussen de minister, de regionale omroepen en Telenet - 781 (2011-2012)	26

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plaats van het derde VRT-kanaal op de kabel

- 814 (2011-2012)

34

■

Waarnemend voorzitter: de heer Bart Caron, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mogelijke schending van de politieke neutraliteit van de VRT met de opgevoerde show rond het afscheren van de baard van een VRT-journalist
- 606 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, dit is misschien niet de meest politiek zwaarwichtige vraag die ik al gesteld heb, maar af en toe haalt mijn ergernis het op mijn ratio. Dat is niet slecht: het uiten van ergernis kan therapeutisch werken.

U weet waarover het gaat. Het gaat over de baard van Koen Fillet. Hij liet die groeien na een oproep van Benoît Poelvoorde om de baard te laten groeien zolang er geen nieuwe Federale Regering was, en dit als protest tegen de politieke impasse. In het geval van een VRT-journalist, -medewerker en vooral -gezicht wordt dat problematisch omdat de VRT gebonden is aan politieke neutraliteit. Het laten groeien van die baard was een duidelijk politiek statement. Fillet sprak zich uit pro een snelle Belgische regeringsvorming en voor of tegen een bepaalde partij die al dan niet de impasse veroorzaakte.

De persoon in kwestie heeft alle recht om zijn mening te uiten. Maar Radio 1 maakte er op zijn website een item van en gaf een dagelijkse stand van zaken van de baard. Dat maakt het wel wat moeilijker. Niemand van ons heeft daar ooit een specifieke vraag over gesteld. Het kwam wel ter sprake in de marge. Niet alleen ik maar nog andere collega's hebben toen hun ongenoegen geuit over dergelijke statements en manier van werken. Zelfs een niet-onbelangrijk commissielid dat ons weldra verlaat, stelde dat het nu maar eens gedaan moest zijn met dat soort "folietjes" op de VRT. Ik geef hem daarin gelijk. Ik dacht dat de discussie daarmee afgerond was. We hebben meestal toch het genoegen van de woordvoester van de VRT in ons midden te hebben als aandachtige luisteraar, zodat de boodschap wel bij de VRT zou geraken. Ik heb er alle begrip voor dat de VRT dan niet onmiddellijk Fillet verplicht om zijn baard af te scheren. We moeten daarin soepel blijven, maar ik dacht dat de boodschap overgekomen was.

Groot was mijn verbazing toen de VRT daar een groot evenement rond organiseerde toen de Federale Regering gevormd was. Er werden zelfs internationale persagentschappen uitgenodigd om te komen kijken hoe die baard werd afgeschoren. Het kwam uitgebreid op Radio 1, het kwam uitgebreid in het journaal. Is dat geen slag in het gezicht van de parlementsleden die hun bezorgdheid uitten over de politieke neutraliteit van de VRT? Is dat om te laten zien wie er de baas is? Het is mij niet geheel duidelijk.

Minister, wat was eigenlijk de reden om van het afscheren van die baard een dergelijk media-event te maken? Want dat was het toch. Zelfs een buitenlandse ploeg kwam filmen hoe die baard eraf ging. Stroken dergelijke evenementen volgens u met de verplichte politieke neutraliteit van de VRT? Hebt u ter zake contact gehad met de VRT? Ik vermoed van wel, want ik verwacht dat u ons zo dadelijk het antwoord van de VRT zult voorlezen. Welke lessen trekt u hieruit voor de toekomst?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, dit initiatief kan worden beschouwd als een politiek statement. Ik sluit me aan bij de terechte vraag van de heer Wienen. Dit soort acties met een politieke lading en kleur zijn zeer nefast voor de geloofwaardigheid, onpartijdigheid en neutraliteit van de VRT. De nieuwsdienst van de VRT gooit op die manier zijn geloofwaardigheid te grabbel. Het is zeer belangrijk dat de VRT en zeker de medewerkers van de nieuwsdienst zeer voorzichtig zijn met acties met een politieke kleur.

Dit soort zelfverheerlijking en autopromotie in de marge van het nieuws is absoluut niet positief voor de VRT, integendeel.

Minister, hebt u met de mensen van de nieuwsdienst gesproken? Kunt u hen wijzen op hun verantwoordelijkheid en hun plicht van onpartijdigheid en neutraliteit? Kunt u hen erop wijzen dat ze de geloofwaardigheid van de nieuwsdienst niet in het gedrang mogen brengen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik vind dit een zeer moeilijke discussie. Er kan heel wat nuance aan de dag worden gelegd. Ik volg Twitter, sommige collega's doen dat ook. Daar zitten nogal wat journalisten op, ook VRT-journalisten en -researchers. Als we vragen gaan beginnen stellen over de baard van één journalist, dan kunnen we deze commissie vullen – elke week een hele dag – met vragen over de 140 lettertekens van die of die journalist of researcher van de VRT. Dat is voor mij geen probleem, maar het brengt in het debat wel een belangrijke nuance aan. Minister, ik ben benieuwd naar uw antwoord, maar ik heb alvast geen groot probleem met de mening van journalisten, die behalve als journalist ook als mens een mening mogen hebben.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Deze discussie gaat al lang mee. Ook in de vorige legislatuur hadden we het erover. Het gaat altijd om hetzelfde. Het gaat niet om die baard. Die baard is puur een symbool van de discussie. Het gaat erom of je journalist bent of niet. Journalisten moeten zich houden aan de deontologische, journalistieke code, aan de code van de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ), aan alles wat er besproken is. De VRT omschrijft Koen Fillet als een “pure journalist”. Wel, dan vind ik dat hij een grens heeft overschreden. Die grens is voor andere journalisten voor discussie vatbaar.

De heer Roegiers merkt terecht op dat het ook over social media gaat, zoals Twitter en Facebook. Een journalist, zeker van de openbare omroep, moet terughoudend zijn in zijn politieke stellingnamen. Ik wil die discussie ook voeren voor de commerciële omroepen. Daar hoppen bepaalde mensen binnen en buiten. Ze zijn politiek specialist en gaan dan naar de ene partij, en dan naar een andere partij. U voelt dat deze discussie zeer breed kan worden gevoerd. De VRT moet hier als openbare omroep een voorbeeld stellen.

In het verleden is het al gezegd: ofwel ben je journalist voor de openbare omroep, ofwel ben je entertainer voor de openbare omroep. Als radiomaker en niet-journalist Koen Fillet bij wijze van statement zijn baard laat groeien, zich laat epileren of zich borsten laat aanmeten: I couldn't care less. Maar als je werkt voor de nieuwsdienst of journalistieke informatie moet brengen, is dat ongepast. Ook de journalistieke raad schenkt hier klare wijn. Ik verwacht dat de openbare omroep dit iets strikter bekijkt.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik wil wel even duidelijk stellen dat mijn stoppelbaard geen statement was, zoals het in sommige kranten stond. Het was gewoon een midlifemomentje. Het heeft ook niets met mijn geloof te maken.

Acties moeten kunnen als ze ludiek zijn. Journalisten moeten de nodige voorzichtigheid aan de dag leggen. Het is mij niet helemaal duidelijk wat het statuut is van Koen Fillet. Men moet in elk geval journalistieke objectiviteit betrachten.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, dit onderwerp is eten en drinken. Ik heb de VRT gevraagd wat ze ervan vond. De VRT bevestigde mij dat Koen Fillet zijn baard zou laten groeien tot de aanstelling van een nieuwe regering. Die kwam er op 5 december. Toen kwamen er heel wat vragen binnen van nationale en internationale media, die al dan niet live verslag wilden uitbrengen van het afscheren van de baard. Om al deze vragen in goede banen

te leiden, heeft men beslist om dat moment te organiseren. De journalisten werden uitgenodigd, zodat ze verslag konden uitbrengen van het afscheren van de baard van Koen Fillet. Radio 1 heeft dat geregistreerd en had hiervoor aandacht in het programma Joos.

Stroken dergelijke evenementen met de verplichte politieke neutraliteit? De VRT zegt dat het vooral een ludieke actie was en geen politiek statement. Die ludieke actie werd beëindigd met het afscheren van de baard. De programmacharterraad van de VRT, die advies geeft over deontologische kwesties, heeft zich daar blijkbaar in het voorjaar over gebogen en heeft toen geoordeeld dat hier geen fout was gemaakt. Strikt juridisch en met betrekking tot onze regelgeving kan iedereen er zijn mening over hebben. Artikel 39 van het Mediadecreet bepaalt dat ideologische onpartijdigheid vereist is. Als men vindt dat dit met de voeten wordt getreden in informatieve programma's, kan men naar de Mediaregulator gaan.

Ik ben het eens met de heren Verstrepen en Roegiers: natuurlijk moeten journalisten een zekere terughoudendheid aan de dag leggen, zeker de vaste journalisten van de VRT. Dit moet operationeel door het management worden bewaakt. Ik heb dienaangaande zelf geen initiatieven genomen omdat ik ervan uitging, zoals de heer Wienen aanhaalde, dat de VRT door de bespreking die wij in deze commissie hadden, wel weet dat een aantal mensen daar vragen over stellen. De vraag die hier nu opnieuw wordt gesteld, werd overgemaakt aan de VRT. Ze beseft dus dat er opmerkingen over te maken zijn. Het is niet mijn taak om het management daarover aan te spreken. Ik zal zeker en vast de bezorgdheden die hier door de commissie worden geformuleerd, overbrengen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, dank u voor uw antwoord. Het komt er eigenlijk op neer dat de VRT maar moet weten wat ze daarmee doet. U zegt dat het niet uw taak is om daarin op te treden. Maar als het mis loopt, moet u dat wel durven.

De heer Roegiers slaat in zijn maidenspeech als lid van deze commissie spijkers met koppen: dit is een heel moeilijke discussie. Al die journalisten zijn inderdaad ook mensen met een mening. Maar de cruciale vraag is hoever je daarin kunt gaan.

En wat voor mij heel belangrijk is: het moet duidelijk zijn in welke hoedanigheid een journalist bij de VRT een mening uit tegenover het publiek. Dat moet kristalhelder zijn.

Dat is nu niet het geval. Radio 1 laat op de website elke dag de foto prijken van de stand van de baard van Koen Fillet. Dan is het onderscheid niet meer duidelijk tussen een ludieke actie van een medewerker van de VRT en een communicatie van de VRT zelf.

De heren Roegiers en Verstrepen verwijzen naar de sociale media. Daarover heb ik u recent nog een schriftelijke vraag gesteld. Het is ook een bekommernis van mij. Heel wat bekende journalisten van de VRT hebben een 'nickname' genomen op Twitter, waarbij ze duidelijk de letters VRT achter hun naam zetten. Dan wordt het onderscheid 'flou': preekt de heer De Vadder of eender welke andere figuur op Twitter als journalist van de VRT of als zichzelf, met hoogstpersoonlijke bedenkingen? Daarover moeten we in deze commissie en tegenover de VRT heel duidelijk zijn: de VRT is gebonden aan politieke neutraliteit en deze 'flou artistique' moet eruit.

Een journalist moet ook zeer goed beseffen dat hij zich met dergelijke uitspraken, ook politieke, al dan niet in eigen naam, een politiek profiel aanmeet. Dat heeft gevolgen. Wie dat gelezen of gehoord heeft, gaat op elke reportage van die man een stempel klevan. Zo ondergraaf je de geloofwaardigheid en de politieke neutraliteit van de hele nieuwsdienst. Ik hoop dat de journalisten van de VRT, die allemaal de behoefte voelen om een persoonlijke mening te uiten, beseffen dat er gevolgen zijn voor de kwaliteit en de onafhankelijkheid van de nieuwsdienst en van de VRT als geheel.

De heer Veli Yüksel: Minister, u zegt dat u er weinig aan kunt doen en dat het een zaak is voor de VRT zelf.

Minister Ingrid Lieten: Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat het niet aan mij is om te beoordelen of een bepaalde journalist zich terughoudend genoeg heeft opgesteld. Dat is een taak van het VRT-management, dat daarvoor deontologische instrumenten heeft. Het zou niet goed zijn voor de democratie dat de minister van Media daarover een beoordeling geeft. Maar ik veeg het probleem niet onder de mat. Het is iets anders dan zeggen dat ik er niets aan kan doen.

De heer Veli Yüksel: De scheidingslijn is zeer dun. Het is een moeilijke discussie. Journalisten kunnen een persoonlijke of politieke mening hebben. Dat is de vraag niet. De vraag is wel: wat als het neigt naar een politiek statement? Het feit dat er verschillende vragen zijn gesteld in deze commissie duidt toch op een probleem of zeker een schemerzone. U kunt de VRT wel aanspreken om dit in de toekomst te vermijden en afspraken te maken.

Een ludieke actie van één persoon, oké. Maar als een deel van de nieuwsdienst eraan meewerkt, is het geen persoonlijk initiatief van een medewerker meer. De medewerker neemt heel de nieuwsdienst en de VRT mee in zijn statement. Dat kan voor mij niet door de beugel.

Bij het begin van de actie heette het huidige programma ‘Nieuwe feiten’ nog ‘Feiten en Fillet’. Volgens mij is dat een programma van de nieuwsdienst. Heeft die man een journalistenkaart of niet? Dat is het criterium. Als die man werkt voor een programma in de schoot van de nieuwsdienst, zijn de regels van de journalistieke deontologie van toepassing. Hoe dan ook moet dit voorval in de toekomst absoluut worden vermeden, omdat op deze manier ernstige schade wordt toegebracht aan de politieke neutraliteit, de onpartijdigheid en de geloofwaardigheid van de nieuwsdienst.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik wil enkele voetnoten plaatsen. De heer Yüksel verwijst er ook naar. Kan iemand mij zeggen of Koen Fillet een journalist is?

Minister Ingrid Lieten: Ik kan u zeggen dat hij niet voor de nieuwsdienst werkt. Het programma Feiten en Fillet is ook geen programma van de nieuwsdienst.

De heer Jurgen Verstrepen: Dank u, minister. Ik hoef u niet te verdedigen, maar als het programma niet onder de nieuwsdienst valt en hij geen journalist is, zie ik het probleem niet. Als het gaat over een journalist, zie ik het probleem wel, maar dan discussiëren we niet over Koen Fillet. Dan gaat het over tweets van journalisten van de nieuwsdienst. Die discussie wil ik voeren. Ik wil geen discussie voeren over de eerste de beste BV in een radioprogramma of een radiomaker die iets doet. Hij jaagt evenveel mensen tegen zich in het harnas. Hij moet zelf de rekening maken en de VRT ook. *(Opmerkingen van de heer Johan Verstreken)*

Ik ben absoluut een ervaringsdeskundige. Over journalistiek wil ik wel mee discussiëren, maar nu komt een ander punt aan de orde en op dat vlak ben ik ook ervaringsdeskundige. Als je de journalistenkaart weigert als journalist en nieuwsmaker, val je ook niet onder de definitie van journalist. Die discussie kan heel breed gaan, zeker voor de openbare omroep. In de privésector doen ze wat ze vinden dat ze moeten doen, maar voor een openbare omroep die neutraliteit moet nastreven, zijn de criteria bekend.

Als de VRT hardleers is, verwacht ik wel een signaal van u, minister. Ik heb er wel een probleem mee als journalisten die werken voor de nieuwsdienst hun persoonlijke meningen via sociale media vanuit hun journalistenstatuut en als journalist ventileren. In dat geval moeten ze neutraal blijven. De VRT vlooit toch regelmatig de notulen uit van deze commissie, ik hoop dat ze begrepen heeft dat ze daar heel omzichtig mee moet omgaan.

De heer Bart Caron: Misschien was het gemakkelijker toen de zuilen nog zo duidelijk waren dat je zelfs in het journalistenkorps van de VRT de kleuren kon detecteren – dat bedoel ik ironisch.

Als je al een discussie voert over de baard van Fillet, kun je over veel blogs op de website van de VRT wel veel fundamentele discussies voeren. De heren Roegiers en Wienen hebben het al over bijdragen op Twitter gehad, al dan niet onder echte of semi-echte namen.

Je kunt vragen stellen bij wat onder reële namen door journalisten van de nieuwsdienst wordt gepubliceerd. Misschien moeten we dat debat later eens grondig voeren.

Minister Ingrid Lieten: Ik maak de bezorgdheden van de commissie over. Dat is inderdaad wel een debat waard.

De heer Jurgen Verstrepen: Misschien is het interessant om effectief eens een hoorzitting te houden met vertegenwoordigers van de VRT en professoren.

De voorzitter: Ik wil dat steunen, maar ik stel voor dat we het bespreken bij de regeling van de werkzaamheden als de ‘echte’ voorzitter terug is.

De heer Jan Roegiers: De vraag is of het aan de politiek is om een deontologie uit te tekenen of aan de journalisten zelf.

De heer Veli Yüksel: Het kan zeer nuttig zijn dat de journalisten bij de VRT duidelijke instructies krijgen. Als burgers en leden van het parlement kunnen we nagaan of die regels worden toegepast, maar in de eerste plaats is dat de verantwoordelijkheid van de nieuwsdienst van de VRT, samen met de Vlaamse Vereniging van Journalisten. Wij kunnen geen regels opmaken, enkel samen met de VRT waken over de toepassing ervan.

De heer Wim Wienen: We kunnen het bekijken bij ons bezoek aan de VRT binnenkort.

De heer Jurgen Verstrepen: Voor al wie een probleem heeft met journalisten, bestaat er ook nog zoiets als de Raad voor de Journalistiek, waar elke burger een klacht kan indienen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over informatieve radioreclameboodschappen op de VRT - 575 (2011-2012)

De heer Bart Caron: Collega's, reclamemakers zijn creatieve mensen en proberen in dienst van hun opdrachtgever de grenzen van wat toegelaten is te overschrijden. Daarom is er een Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame (JEP), net als andere organen in de samenleving, die daarover oordelen. Ik wil op geen enkele manier morrelen aan de creatieve vrijheid van reclamemakers.

In het Mediadecreet staat wel dat er op de openbare omroep een duidelijk onderscheid moet zijn tussen reclame en informatie. Daarvoor bestaan instrumenten en technieken, die dat duidelijk illustreren. Die zijn onderworpen aan permanente evolutie, denk aan het logo voor product placement.

Ik geef toe, minister, dat de reclamespots van Electrabel de eerste aanleiding zijn voor mijn vraag, maar ook banken doen het. Het lijkt een trend om reclame te verpakken als iets redactioneels. Onlangs hoorde ik nog iets gelijkaardigs, één minuut voor het nieuws van acht. Het was verwarrend omdat alle elementen de luisteraar de indruk geven dat er een informatieve boodschap wordt gebracht: een goede radiostem, de toon, de stijl.

Electrabel brengt op die manier in interviewvorm de discussie over kernenergie op Radio 1. Dan beginnen mijn tenen te krullen. BNP Paribas Fortis doet hetzelfde met een informatierubriek over business. Typisch is dat het één lange reclameboodschap is, op een relatief onschuldig uur. De impact is daardoor veel groter dan in een blok met zes of zeven andere reclamespots. Men zoekt de grens op van wat objectieve informatie is en wat reclame.

De JEP kan dat onderzoeken, maar het gaat verder dan de reclame, het gaat ook over de techniek die de openbare omroep gebruikt. Minister, ik ben voorzichtig in mijn inleiding

omdat ik heb getwijfeld of ik deze vraag moest indienen, maar ik stoorde me eraan en ik ben wellicht niet de enige.

Minister, erkent u dat bepaalde reclamespots op de VRT bewust op zoek gaan naar een schemerzone tussen informatie en promotie? Hoe wordt er over de inhoud van de reclamespots gewaakt? Dat doet de leiding van de openbare omroep. Gebeurt dat proactief of enkel bij klachten of enkel via de JEP? Hoe wordt het criterium ‘duidelijk herkenbaar’ gedefinieerd en gecontroleerd? Daarmee wordt bedoeld: duidelijk gescheiden van informatieve uitzendingen. Gelden er verschillende normen naargelang de zender en het tijdstip van uitzenden? Werden er de voorbije jaren spots geweigerd of opgeschort, hetzij na klachten van derden, de overheid of een controleorgaan of op initiatief van de openbare omroep? Zijn er dus gelijkaardige situaties en hoe werd daarmee omgegaan? Hoe is het mogelijk – hier voelt u mijn visie op de zaak – dat een bank of een elektriciteitsproducent het alleenrecht blijkt te hebben op het reclameblok van even voor achten ’s avonds op Radio 1? Dat is voor veel mensen nog altijd een belangrijk moment.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Hoe zit het met de juridische verantwoordelijkheid van de openbare omroep voor alles wat wordt uitgezonden, inclusief reclameblokken? Die brengen inhoud, maar kunnen ook wetten overtreden. Dat geldt ook voor uitzendingen door derden op de VRT. In hoeverre controleert de VRT of daarin geen wetten worden overtreden? Is de VRT volledig vrij van mogelijke vervolging, als daarin feiten gebeuren of daden worden aangekondigd die niet stroken met onze wetgeving?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Op de radio moet een reclameblok duidelijk worden aangegeven met een auditief signaal. Ik stel ook soms vast dat bijna geruisloos wordt overgegaan naar een reclameboodschap. Minister, misschien moeten we naar een nog duidelijker signaal gaan om aan te geven dat er een reclameblok op komst is?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer Caron, het is een terechte vraag. Die scheidingslijn is ontzettend dun. Ik verwijs naar de vraag van de heer Wienen, over de dunne scheidingslijn tussen infotainment en echt journalistiek werk. Het gaat over informatieve boodschappen die uiteindelijk ook bedoeld zijn als reclame. Echt vermelden dat het gaat over reclame is duidelijker voor de luisteraar. In Nederland hebben ze ook dergelijke dingen op televisie en op de radio. Er is telkens een kleine duiding om het onderscheid te maken. Misschien kunnen we daar ideeën opdoen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Decretaal is bepaald hoe dat wordt omschreven. De eindverantwoordelijke is de VRT, met de Vlaamse Audiovisuele Raad (Var) als volwaardige dochter. Daarover gaat het niet.

Minister, zou u ervoor openstaan dat, als de VRT Radio 1 verder profileert als nieuwszender, het gevolg daarvan is dat Radio 1 reclamearm of reclamevrij wordt? Over de marktaandelen en de inkomsten van Radio 1, gezien vanuit de jaarrekening, zal de grote discussie niet gaan. Radio 1 evolueert in de richting van nieuwsradio. Zou het niet nuttig zijn om dan decommercialisering na te streven? Ik vraag het voorzichtig, maar er moet ergens een aanzet zijn.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Het Mediadecreet bepaalt in artikel 86 dat radioreclame duidelijk herkenbaar moet zijn en onderscheiden moet kunnen worden van de redactionele inhoud. De VRT is hiervoor verantwoordelijk en doet dit laatste met behulp van een reclamejingle. Het

Mediadecreet verbiedt niet dat het accent van een radioreclamespot op redactionele en informatieve inhoud ligt.

De betrokken reclamespot is volgens de VRT zelf dan ook toegestaan, onder meer omdat artikel 48 bepaalt dat omroepen vrij zijn in het uitzenden, opnemen, exploiteren en voeren van commerciële communicatie, met uitzondering van de beperkingen en verplichtingen vermeld in het Mediadecreet. Ik ga me niet in de plaats stellen van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) die de toepassing van het Mediadecreet in concreto moet afwegen.

Ik heb wel aan de VRT gevraagd hoe dat in de praktijk dan gaat. Elke adverteerder die reclameruimte bij de Vlaamse Audiovisuele Raad (Var) koopt, is verantwoordelijk voor de inhoud van de reclamespots die hij aanlevert. Dit is ook zo bepaald in de algemene verkoopsvoorwaarden van de Var. De VRT en de Var doen enkel een marginale toetsing naar de wettelijkheid van reclamespots. Enkel spots die duidelijk strijdig zijn met wettelijke of reglementaire bepalingen, worden geweerd. De VRT en de Var doen proactief die marginale toetsing. Het is ook mogelijk dat een reclamespot wordt stopgezet na een beslissing van de VRM of de JEP.

Een reclamespot moet in ieder geval duidelijk herkenbaar zijn als commerciële communicatie. Specifiek voor radioreclame bepaalt artikel 86, paragraaf 1, van het Mediadecreet dat deze met akoestische middelen van andere onderdelen van het programma moet worden gescheiden. Dit gebeurt door het plaatsen van reclamejingles voor en na een reclameblok. Op die manier wordt de reclameruimte onderscheiden van de redactionele ruimte. Deze techniek wordt voor alle reclameblokken en voor alle netten toegepast. Verder wordt aangegeven dat de spot uitgaat van de adverteerder.

Dat is ook het geval voor de betrokken spot: deze werd tussen de normale reclamejingles geplaatst. Verder wordt aangegeven dat de initiatiefnemer van de spot BNP Paribas is. De spot is op die manier herkenbaar, maar de luisteraar hoort dat pas op het einde. (*Opmerkingen van de heer Bart Caron*)

We kunnen ons de vraag stellen of de reclamejingle duidelijk genoeg is. Klassieke reclameboodschappen zijn onmiddellijk herkenbaar als reclame, meer creatieve reclame herkennen we meestal pas op het einde. Ik begrijp uw vragen dus wel.

De normen voor het uitzenden van een radioreclamespot zijn op alle VRT-zenders en voor alle tijdstippen dezelfde.

De voorbije jaren zijn er voorafgaand spots geweigerd, na de proactieve toetsing naar de wettelijkheid van reclamespots. Daarnaast werden enkele campagnes opgeschort als gevolg van een procedure bij de VRM of de JEP.

Het reclameblok voor het radionieuws van 20 uur op Radio 1 wordt verkocht als solospot, of 'afzonderlijke radioreclamespot', zoals artikel 86, paragraaf 2, van het Mediadecreet omschrijft. Paragraaf 2 zegt: "Afzonderlijke radioreclamespots blijven een uitzondering. Een afzonderlijke radioreclamespot is toegestaan per omroepprogramma per dag. Daarnaast zijn afzonderlijke radioreclamespots toegestaan in uitzendingen van sportevenementen; als er een langdurige spot wordt uitgezonden van minimaal twee minuten; en als een omroeporganisatie er niet in geslaagd is voor een specifiek reclameblok meer dan één reclamespot te verkopen bij gebrek aan interesse van de klanten."

Dit blok was dus te koop voor adverteerders. BNP Paribas heeft het gekocht. BNP is daardoor inderdaad de enige adverteerder die dergelijke spot heeft, maar dat heeft te maken met de decretale beperking. Het Mediadecreet laat immers maar één solospot per dag per omroepprogramma toe, zodat dit de facto leidt tot een exclusiviteit. Zodra het betrokken blok vrij is, kan dit ingevuld worden door een andere geïnteresseerde adverteerder.

Dat is de interpretatie en de feitelijkheid. Ik begrijp uw uitspraken over de onduidelijke scheiding tussen reclame en inhoudelijke bijdragen.

De heer Bart Caron: Het blijft binnen de wettelijkheid en het kader, maar het zoekt een grens op. We moeten daar eens over nadenken. Een openbare omroep met zijn geëigende taak – aansluitend bij de vraag van de heer Verstrepen – van informatieve missie moet die spanningen aanvoelen. Ik wil niet zo radicaal zijn als mijn collega, maar we moeten voldoende bewarende maatregelen nemen in de toekomst om te vermijden dat dit verder gaat. Ik blijf er mij aan storen. Als we iets willen veranderen, moeten we dat decretaal regelen en dus politieke keuzes maken.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, u vindt dat we decretale maatregelen moeten treffen. Ik ben niet zo voor regeltjes. We moeten de VRT wel overtuigen van een bepaald ethisch besef. Ik hoop dat de andere commissieleden het daarmee eens zijn. Ze kunnen niet blijven de ene code na de andere maken en een mission statement hier en een deontologische code daar. Ze kunnen niet blijven visies formuleren over hoe de samenleving zou moeten zijn. Dat is allemaal goed en wel, maar als de VRT die visies niet eens toepast in haar eigen reclamebeleid, als ze vrijheid blijheid blijft preken en zegt dat geld geen kleur heeft, dan moeten we ons durven vragen te stellen bij die VRT. De omroep moet politiek neutraal zijn, maar ook het commerciële beleid moet ethisch verantwoord zijn. We moeten de directie daarvan doordringen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mediabevoegdheid - 630 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, de kabeloperatoren bieden al geruime tijd ook andere diensten aan dan radio-omroep en televisie, net zoals de ‘twisted-pair-operatoren’ ook transmissie van radio-omroep en televisie aanbieden. Meer zelfs, de traditionele telecom- en omroeptransmissiediensten zijn louter uitersten geworden van een zich uitbreidend spectrum van audiovisuele communicatiediensten. Een groeiend deel daarvan moet als omroep worden beschouwd, zeker volgens de interpretatie zoals gehanteerd door het Arbitragehof, thans het Grondwettelijk Hof. Het Arbitragehof deed enkele uitspraken in 2004.

Dergelijke diensten nemen dan ook een groeiend aandeel in beslag van het totale communicatieverkeer. Dit zou in principe moeten betekenen dat ook het gewicht van de gemeenschappen in het beleid met betrekking tot de elektronische communicatie-infrastructuur – netwerken en frequenties – toeneemt. Volgens het Arbitragehof, in 2004, zijn de bevoegdheden van de federale overheid en van de gemeenschappen ten gevolge van de technologische evolutie immers zodanig met elkaar verweven dat ze enkel nog in onderlinge samenwerking kunnen worden uitgeoefend.

Dit lijkt in de praktijk echter niet gerespecteerd te worden. Ondanks het feit dat elektronische communicatienetwerken, of het nu van oudsher omroeptransmissie- of telecomnetwerken waren en of het nu om vaste of mobiele netwerken gaat, in toenemende mate verkeer vervoeren dat onder de noemer omroep valt, is de federale overheid nog steeds de enige die de gunnings- en exploitatievoorwaarden voor dergelijke netwerken en de gebruikte frequenties voor mobiele netwerken bepaalt, en nog steeds de enige die de vergoedingen voor de netwerkvergunningen en het gebruik van de frequenties int. Niet alleen neemt Vlaanderen op die manier zijn verantwoordelijkheid niet volledig op, het misloopt bovendien een belangrijk aantal – rechtmatige – inkomsten.

Minister, hebt u een idee van de inkomsten die de Vlaamse Gemeenschap momenteel op die manier misloopt? Wij hebben zelf een berekening gemaakt, maar ik ben benieuwd naar uw cijfers. Welke stappen kan Vlaanderen daartegen ondernemen? Aan welke verdeelsleutel zou hier realistisch gezien gedacht moeten worden?

Is met het toenemende omroepverkeer de tijd niet aangebroken om de manier bij te sturen waarop in de praktijk invulling wordt gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof? Is de tijd niet aangebroken voor de Vlaamse Gemeenschap om mee met de federale overheid de gunnings- en exploitatievoorwaarden voor de vaste en mobiele netwerken in de territoriale invloedssfeer van de Vlaamse Gemeenschap vast te leggen en de bijhorende vergoedingen te innen? Hetzelfde geldt voor het gebruik van de frequenties.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorafgaand wil ik uw vraag nuanceren, mijnheer Vandaele. U stelt dat de federale overheid nog steeds de enige is die de gunnings- en exploitatievoorwaarden voor vaste of mobiele elektronische communicatienetwerken bepaalt, en de enige die de vergoedingen voor de netwerkvergunningen int. Dit gaat enkel gedeeltelijk op voor mobiele netwerken, maar niet voor de vaste netwerken.

Met betrekking tot de vaste netwerken die gebruikt worden voor radio-omroep en televisie, dus de kabelomroepnetwerken, bepalen de artikelen 197 en volgende van het Mediadecreet de toepasselijke gunnings- en exploitatievoorwaarden. Wat betreft het innen van vergoedingen voor kabelomroepnetwerken is er door de Vlaamse decreetgever voor geopteerd om hiervoor geen vergoeding aan te rekenen. Met betrekking tot de mobiele netwerken die gebruikt worden voor radio-omroep en televisie, dat zijn de etheromroepnetwerken, werk ik momenteel aan een wijziging van het Mediadecreet, waarbij de gunnings- en exploitatievoorwaarden voor dergelijke netwerken – neergelegd in de artikelen 201 en volgende van het Mediadecreet – substantieel worden aangevuld.

Ondertussen is Norkring Belgium erkend als etheromroepnetwerk en heeft het ook de nodige digitale omroepfrequenties verworven. Voor deze frequenties moeten met toepassing van artikel 202, punt 5, van het Mediadecreet jaarlijks exploitatierechten betaald worden, waarvan de hoogte bepaald wordt in artikel 18 van het besluit van 18 juli 2008 betreffende de voorwaarden en procedure voor het verkrijgen van een licentie voor het aanbieden van een radio- of televisieomroepnetwerk en de bijbehorende zendvergunningen.

Ook voorafgaand is het belangrijk oog te hebben voor het toepassingsgebied van het Mediadecreet. Het is immers niet zo dat alle mediatoepassingen onder Vlaamse bevoegdheid vallen. Het Mediadecreet spreekt van omroepactiviteiten en -diensten. Het delen van beeldfragmenten op niet-publieke sociale netwerksites bijvoorbeeld valt niet onder het Mediadecreet. Enkel rond omroepdiensten bestaat uitvoerige regelgeving, omdat het exhaustief regelen van alle omroepactiviteiten niet opportuun werd en wordt geacht. Daarom is over omroepactiviteiten enkel bepaald dat de vrijheid van meningsuiting dienaangaande gewaarborgd is en dat ze niet mogen aansporen tot haat en geweld. De doorgifte en transmissie van omroepdiensten zit in het Mediadecreet verrat in het deel over de distributeurs en de netwerken.

Over de mobiele netwerken kan ik het volgende melden. Gradueel kunnen we vaststellen dat mobiele netwerken meer en meer gebruikt worden voor omroep-toepassingen, zowel omroepdiensten als omroepactiviteiten, wat de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap impliceert. Het is echter niet vanzelfsprekend om hiervoor zonder meer inkomsten te gaan vragen.

Hoewel de federale wet op de elektronische communicatie van 13 juni 2005 expliciet radio- en televisieomroep uitsluit van het toepassingsgebied, kan Vlaanderen dit in principe niet eenzijdig regelen omdat hier sprake is van convergerende bevoegdheden. Dergelijke

netwerken worden immers niet alleen voor telecommunicatie gebruikt, maar ook voor omroep.

Precies door die convergentie is het ook moeilijk om technisch de telecommunicatiediensten van de omroepdiensten over dergelijke mobiele netwerken afzonderlijk te gaan vatten en regelen. Het mobiel doorgeven van omroepsignalen naar smartphones en tablets gebeurt via mobiele breedbandtechnologieën. Daarbij is het afzonderen van dat gedeelte van de gebruikte bandbreedte dat voor omroep wordt gebruikt van de rest van de gebruikte bandbreedte niet vanzelfsprekend: op transmissieniveau gaat het immers om bits en bytes die via een bepaalde transmissietechnologie worden verstuurd. Bovendien is het analyseren van dergelijke datastromen en ze gaan opdelen in functie van de dienst nog niet op grote schaal te realiseren en houdt dit ook juridische bezwaren in, bijvoorbeeld inzake de schending van de privacy, als men de gegevens wenst te analyseren.

Het opmaken van een exacte verdeelsleutel tussen wat nu precies omroep en wat precies telecommunicatie is, stuit vandaag met andere woorden dan ook op praktische, technische en juridische bezwaren. Er zijn praktische bezwaren omdat de verdeelsleutel van de inkomsten van netwerken tussen omroep en telecom niet eenvoudig kan worden vastgesteld, technische bezwaren omdat het op grote schaal opsplitsen van de datastromen tussen omroep en telecom nog niet op punt staat en juridische bezwaren omdat ook rekening moet worden gehouden met de privacyregels en de vertrouwelijkheid van persoonsgegevens.

Zoals u weet, bevat het federale regeerakkoord een passage met betrekking tot de gemeenschapsbevoegdheid voor radio-omroep en televisie: “De omroepbevoegdheid van de gemeenschappen wordt aangepast aan de ingrijpende technische evoluties en de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof met behoud van een federaal regelgevend kader inzake elektronische communicatie: regulering van de telecommunicatiemarkten, beheer van en controle op het gebruik van het spectrum, bescherming van de consument, domeinnamen, nummering universele dienstverlening en privacy, eventueel via een gedetailleerd samenwerkingsakkoord. Een deskundigenwerkgroep zal deze hervorming voorbereiden.”

Momenteel liggen verschillende wetsontwerpen, wetsvoorstellen en voorontwerpen van decreet voor, in verschillende stadia van bespreking, zowel bij de federale overheid, als bij de gemeenschappen als bij de overlegorganen tussen de verschillende overheden. Gelet op de recente samenstelling van de Federale Regering en het feit dat de organisaties en kabinetten nu pas vorm krijgen, heb ik hierover nog geen gesprek gehad met de federale instanties. Ik wil echter – in overeenstemming met het regeerakkoord – in de komende weken het gesprek rond deze problematiek aangaan met de federale overheid.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u zegt dat we hier en daar toch wat middelen binnenhalen, en verder zijn er convergerende bevoegdheden waarover we afspraken moeten maken. Dat is ook de uitspraak van het Grondwettelijk Hof. U wilt dat gaan doen. Ik dring erop aan om dat inderdaad te doen. We kunnen de aandelen niet echt kwantificeren, maar het internationale onderzoek spreekt over minstens 25 procent omroep. Daar kan de Vlaamse Gemeenschap dan een claim op leggen. Daar hangen inkomsten aan vast. Ik zou niet aarzelen om daarover met de federale collega's ten gronde van gedachten te wisselen. Niemand kan deze tendens ontkennen. Iedereen weet dat het aandeel omroep groter geworden is. Ik hoop dat u daar resultaten boekt. In tijden van besparingen is het ook voor de Vlaamse overheid interessant om op die nog steeds groeiende markt iets binnen te halen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: We zijn in een uitermate technische discussie beland. Volgens mij heeft dat voor een groot deel te maken met het gebrek aan politieke daadkracht. In het vorige regeerakkoord – nog geschreven onder toenmalig minister-president Leterme – en in de bijkomende nota zette de Vlaamse Regering haar ambitie uiteen om het geheel van de

bevoegdheden inzake telecommunicatie volledig over te hevelen naar de regio's. Dat is nog altijd niet gelukt. Dat blijkt niet te lukken. Ik mis die politieke daadkracht bij de Vlaamse regeringspartijen. Daardoor zitten we nu discussies te voeren over details.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de oprichting van de Media-academie
- 752 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de nieuwe invulling van de opleidingssteun aan de geschreven pers in de vorm van de Media-academie
- 755 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de oprichting van de Media-academie
- 787 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, een dag na kerstdag konden we lezen dat u 1 miljoen euro uittrekt voor de Media-academie. Het nieuwe initiatief is erop gericht constante bijscholing te bieden aan journalisten en andere mediaprofessionals. De focus van de opleiding ligt voornamelijk op creatief denken en hoe om te gaan met sociale media. Ook een adviesraad bestaande uit experts zal worden opgericht.

Minister, er kwam felle kritiek van mensen die zichzelf ook journalist noemen, onder andere van Joël De Ceulaer. Hij schreef bijvoorbeeld: “in tijden van crisis geld verspillen aan bijscholingsprogramma's voor journalisten”. Ik weet in alle eerlijkheid ook niet wat ik ervan moet denken, minister. Mijn puur persoonlijke mening is dat echte journalisten het nieuwe ontdekken, naar het nieuwe graven, zichzelf opleiden en verbeteren en altijd met nieuwe media omgaan. Ik vermoed dat ik hier straks nog andere meningen zal horen. Ik weet niet goed wat ik daarover moet denken.

Ik heb die motiveringen binnenstebuiten gekeerd en nog eens bekeken. Sommige kan ik nog volgen. Bijvoorbeeld als het gaat over het voor – daar ga ik van uit – dezelfde prijs centraliseren, vereenvoudigen en reorganiseren van die koepelverenigingen. Daarin ga ik mee.

Maar ik lees veel tussen de lijnen waarbij ik extra vragen heb. Ik lees: “een kwaliteitsvol en uitgebreid opleidingsaanbod uitwerken.” Dan vraag ik mij af of de journalisten dan niet goed opgeleid zijn. Maar dan moeten we praten met de minister van Onderwijs. Dan knelt het schoentje daar en zijn de journalistenopleidingen niet meer van deze tijd. Minister, dan is het niet uw taak om te corrigeren.

Ik lees over de praktische opleidingen ook: “We kunnen verschillende perspectieven op het veranderende medialandschap samen aan tafel brengen. Veel knowhow en ideeën worden gehaald uit de adviesraad die wordt opgericht, een samenstelling van experts, onder meer van de pers, uitgevers, vertegenwoordigers van journalistieke opleidingen, de VVJ en de Raad voor Journalistiek.”

Als u al die mensen bij elkaar brengt, zit u met een krabbenmand met gedeelde en tegenstrijdige belangen. Dan vraag ik mij af welke knowhow daar zal worden gebracht om de anderen in de sector het leven niet moeilijk te maken. Als dit lukt, ben ik de eerste om van op de eerste rij te applaudiseren, maar ik vrees dat dit een lege doos zal worden waarin iedereen zijn terrein zal afschermen voor de concurrent, die bij een andere groep werkt. Wat is hier de strategische positionering?

Over de infrastructuur discussieer ik niet. De perssector bestaat niet alleen uit redacties, maar ook uit marketingafdelingen en mediaprofessionals. Die discussie komt ook hier, naar aanleiding van die Media-academie, naar boven. Als je marketingafdelingen betreft bij het verbeteren van journalisten, dan vraag ik mij af welke verbetering die marketingafdelingen zullen vragen. De marketingafdelingen en de journalistieke afdelingen of de redacties: dat is voortdurend water en vuur. Het werkt niet als op het terrein de een zich mengt in het werk van de ander. Het zou mij verbazen als dat vandaag wel zou lukken. Ik vrees dat dit onderdeel zonder voorwerp zal blijven.

Minister, het is allemaal goed bedoeld en interessant, maar had u dat budget niet kunnen sparen of op een andere manier inzetten? Ik begrijp dat u iedereen erbij wilt betrekken en dat iedereen er zijn voordeel in ziet, maar ik vrees dat het daardoor zijn doel zal voorbij schieten. Als ik de experts, de marketingafdelingen en de professionals samen neem, zie ik een groep van mensen die elkaar sowieso bevechten, waarbij de een de ander niet toelaat om op zijn terrein te komen. Dit had puur journalistiek georiënteerd moeten zijn. De professionals die niet bij de journalistiek horen, hadden er niet bij betrokken moeten worden.

Ik wil niet zomaar uw voorstel afschieten en vraag daarom wat meer uitleg. Minister, op basis van welke criteria worden die experts geselecteerd? Zijn ze al geselecteerd? Wordt er een beroep gedaan op de expertendatabank? Voor wanneer is de operationalisering van dit initiatief gepland? Op welke manier gaat de Media-academie zich manifesteren? Ik las over een website. Dat is niet zo moeilijk. Ik verwacht veel meer dan een gecentraliseerde website waar een en ander op staat.

U liet uitschijnen dat de samenwerking met de regionale zenders en de audiovisuele sector onderzocht ging worden. Is er intussen al een antwoord of samenwerking hier mogelijk is? Je krijgt daarnaast een gesubsidieerd orgaan, dat echter zal eindigen in een praatbarak waarbij sommigen zullen denken dat ze zelf niets moeten investeren in journalistieke opleidingen en het dus daar maar even zullen halen. En dan spreek ik puur over de privésector.

Wij voeren die discussie ook met betrekking tot het Fonds Pascal Decroos. Daar kun je je ook afvragen welke verantwoordelijkheid de organisaties en de mediabedrijven zelf hebben voor het opleiden van de eigen journalisten. Het is misschien wel goed bedoeld, maar het had misschien geschrapt kunnen worden. Men had de mediasector op zijn verantwoordelijkheid moeten wijzen en duidelijk moeten maken dat de opleiding van journalisten een van zijn kerntaken is. Ze krijgen al op verschillende vlakken steun van de overheid. Er zijn al opleidingen in de journalistiek, en dan komt dit erbovenop. Waarom is het eigenlijk nodig?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Collega's, wij moeten het vel van de beer niet verkopen voor hij geschoten is.

Minister, tussen kerstdag en Nieuwjaar kondigde u de oprichting aan van een Media-academie. De taak van die academie bestaat erin te zorgen voor bijscholing en talentmanagement in de Vlaamse geschrevenperssector. De Media-academie past in het langverwachte nieuwe model van steun voor de geschreven pers. In het verleden werden de afspraken over die steun vastgelegd in een protocol tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse perssector. In juni 2010 hebt u het laatste protocol, dat dateerde van 2008, opgezegd. U hebt toen aan de vier koepelverenigingen en aan de Vlaamse Vereniging voor Journalisten (VVJ) en andere stakeholders gevraagd om u input te bezorgen over hun visie op

de toekomstige steun aan de geschreven pers, met het oog op de ontwikkeling van een nieuw model. Dat nieuwe model is er nu in de vorm van de Media-academie.

Minister, wat waren de voornaamste bemerkingen van de koepelverenigingen, de VVJ en de andere stakeholders op het voormalige systeem van steun via protocols? Op welke manier zal het nieuwe model volgens u een verbetering vormen tegenover het voorgaande? In welke mate beantwoordt het nieuwe model aan de visie van de koepelverenigingen, de VVJ en de stakeholders? Op welke punten bent u hen niet gevolgd? Wanneer en op welke manier zal het nieuwe model worden geëvalueerd? U zegt dat u in dialoog wilt treden met de audiovisuele sector, en dus ook met de regionale zenders, om te kijken of de opleidingsondersteuning ook naar hen kan worden uitgebreid. Hoe pakt u dat aan? Kan de toegekende financiële steun worden verhoogd als ook de audiovisuele perssector in het nieuwe model stapt?

In uw antwoord op dat stuk van Joël De Ceulaer had u het vooral over het onderzoek dat u hebt laten maken over de mismatch tussen de opleidingen en de journalistiek, en over de noden van vandaag. Wij hebben die studie hier ook uitvoerig besproken. Toen is gebleken dat bij die opleidingen een aantal zaken kunnen worden verbeterd. U zei toen dat die opleidingen een zaak zijn voor de minister van Onderwijs en dat er met die opleidingen, de bachelors en dergelijke, niet echt een groot probleem is. U geeft in uw antwoord op Joël De Ceulaer wel aan dat die mismatch op een nood wijst en dat u daar met deze Media-academie aan tegemoetkomt. Ik wijd niet uit over wat die Media-academie allemaal zal moeten doen in verband met de sociale media, het opstellen van een goede nieuwsbrief en dergelijke. Ik wil het allemaal eerst afwachten. Maar u zegt dat er een probleem is met vraag en aanbod. Samen met uw collega van Onderwijs moet u daar iets aan doen.

U kunt deze middelen op een andere manier gebruiken. De heer Verstrepen heeft gelijk: journalisten die zich niet zelf herbronnen en heruitvinden, zijn verkeerd bezig. Vroeger was er een verkeerde aanpak om die 1 miljoen euro tussen de redacties en de Vlaamse Regering te verdelen. Wij willen daarvan afstappen. Dat is goed. Maar wij moeten hier niet dezelfde fouten maken. Als er een probleem is bij de opleidingen, moeten we daar de problemen aanpakken. Voor het overige wil ik de antwoorden afwachten en zien wat die Media-academie concreet kan betekenen voor journalisten en redacties.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, tussen kerstdag en Nieuwjaar kondigde u een nieuw initiatief aan: de Media-academie. Minister, het begint een gewoonte te worden. Tijdens het werkjaar zien we niet veel van uw beleid. Maar als wij in reces gaan, wordt u wakker. De aanstelling van een nieuwe CEO voor de VRT, de nieuwe beheersovereenkomst, een akkoord over de regionale oproepen en nu de Media-academie: steeds kondigt u dit aan tijdens het parlementaire reces. Ik zou bijna denken dat u dit met opzet doet, dat u het parlement het liefst links laat liggen. Dat zou in uw situatie begrijpelijk zijn. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Minister, ik ben ook nog woordvoerder geweest van een minister. Ik begrijp dat dit een doelbewuste strategie is. Ik zou niet durven te zeggen dat u het parlement minacht. We zullen het wel verkeerd inschatten.

Er is een nieuw model van steun aan de geschrevenperssector aangekondigd. In het verleden werden de afspraken daarover, de voorwaarden en verbintenissen, vastgelegd in een protocol met de Vlaamse geschrevenperssector. Het laatste werd in 2008 afgesloten en in 2010 opgezegd. Het voorzag jaarlijks in minstens 1 miljoen euro, die volgens een verdeelsleutel over de koepelverenigingen werd verdeeld. De opzegging in 2010 creëerde de mogelijkheid om op deze post te besparen. Dat is in 2011 gebeurd: toen werd 850.000 euro ingeschreven in de begroting.

De steun die werd verleend via het protocol had twee belangrijke doelstellingen: het verhogen van de kwaliteit van de buitenlandberichtgeving en het organiseren van opleidingsprojecten

voor de aangesloten leden. Minister, u kondigde in uw beleidsnota een onderzoek aan naar de verschillende opleidingsvormen. U wilde weten hoe deze op de efficiëntste manier konden worden georganiseerd. Er werden gesprekken gevoerd met de betrokken stakeholders om tot een nieuw en efficiënt model te komen. Kunt u toelichten op welke manier dit een efficiënter model is? Daar was het toch van in het begin om te doen – en terecht?

Het nieuwe model komt er nu in de vorm van een Media-academie. Het is een beetje pijnlijk dat het initiatief een paar dagen later al met de grond werd gelijkgesteld door een journalist. Niet bepaald een journalist die in een bepaalde richting denkt, maar hij houdt er alvast toch geen etentje aan over. Als ik het goed voorheb, is het niet meer de bedoeling om de koepelverenigingen apart te voorzien van financiële middelen, maar om hen een gezamenlijk opleidingsproject te laten ontwikkelen. Het gaat hier dus om een centralisatie van de middelen. Een van de aanbevelingen was inderdaad dat de opleidingen gezamenlijker moeten worden aangeboden. Kunt u bevestigen of er inderdaad een centralisatie van de middelen is?

Volgens de berichtgeving moet de Media-academie vooral praktische opleidingen aanbieden, zoals omgaan met sociale media, creatief denken, marketing, enzovoort. De opleidingen moeten inspelen op het spanningsveld tussen de nieuwe snelle vormen van berichtgeving en de zorg voor diepgang en kwaliteit. Een specifieke adviesraad, samengesteld uit experts, moet toezien op het aanbod.

Minister, het is mij niet helemaal duidelijk hoe die adviesraad wordt samengesteld en wie dat moet doen. Worden de onderwijsinstellingen die journalistieke opleidingen aanbieden hierbij betrokken?

Minister, tijdens de bespreking van de beleidsbrief stelde u dat basisopleidingen een zorg zijn van uw collega Pascal Smet, terwijl u bevoegd bent voor bijscholing. Het spreekt vanzelf dat hier overleg noodzakelijk is: een sterke basisopleiding is natuurlijk van het allergrootste belang. Het onderzoek toonde aan dat er een mismatch was tussen de opleidingen en de jobs. Hier moet aandacht aan worden besteed. Bijscholing moet kunnen voortbouwen op ervaring en kennis. De aanbieders van de basisopleidingen zullen dan toch op de een of andere manier bij dit project worden betrokken.

Minister, u ging ook onderzoeken of de audiovisuele sector en de regionale omroepen in het bijzonder bij dit opleidingscentrum kunnen worden betrokken. Hoe ziet u dit concreet, zowel qua aanbod als qua financiering?

Kunt u meer verduidelijking geven over de oprichting en werking van de Media-academie? Wanneer moet die operationeel zijn? Wie stelt de adviesraad met experts samen? Op basis van welke criteria? Op welke manier zullen de onderwijsinstellingen bij het project betrokken worden? Is deze Media-academie een permanent instituut? Wordt de 1 miljoen euro steun duurzaam gemaakt voor de volgende jaren, zoals bij het vorige protocol? Of wordt een evaluatie verwacht? Kunt u dit toelichten? Hoe ziet u de concrete betrokkenheid van de audiovisuele sector en de regionale omroepen? Zal dit binnen het budget van 1 miljoen euro blijven of zult u hiervoor andere begrotingsposten moeten aanspreken?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik vraag mij soms af waar in het mediabeleid de prioriteiten liggen. Dat is een iets politiekere vraag. Ik heb daar soms mijn bedenkingen bij, zeker in een situatie en een tijd waarin bijvoorbeeld regionale omroepen het zeer moeilijk hebben. We hebben daar nog maar een tussenoplossing voor. De VRT is nog altijd niet structureel financieel gezond, zeker niet op de middellange termijn. Maar ik zie dat er wel heel wat middelen kunnen worden uitgetrokken om een diversiteitsbeleid uit te tekenen en om een Media-academie op te richten. Zit men daarop te wachten? Wel belangrijk inzake opleiding is het Kenniscentrum Mediawijsheid. Dat is, vooral voor kinderen en jongeren, iets belangrijks. De toestroom van informatie is zo groot en divers geworden, gaande van beïnvloedende tot zuivere informatie, dat dit mij wel een belangrijk project lijkt waarop moet

worden ingezet: kinderen en jongeren vinden vaak hun weg niet meer in wat er nu bestaat aan communicatie en informatie. Daarom had ik graag gezien dat de Media-academie en het Centrum voor Mediawijsheid minstens met elkaar zouden worden verbonden. Dat lijkt mij belangrijker dan die Media-academie, zoals ze nu wordt opgevat.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik wil dit parlement en de heer Tommelein helemaal niet links laten liggen. Integendeel. Een van mijn voornemens is, mijnheer Tommelein, om nog meer aandacht aan u te besteden. De beslissing werd tijdens de kerstvakantie gecommuniceerd omdat zij werd genomen en bekrachtigd tijdens de laatste ministerraad van 2011. Ze past wel degelijk in de prioriteiten van mijn beleid, mijnheer Wienen. Die prioriteiten zijn: kwaliteit – waarvoor opleiding onlosmakelijk een instrument is –, diversiteit en mediawijsheid. Met betrekking tot mediawijsheid zullen we binnenkort uitvoering geven aan een aantal beleidsdoelstellingen die in de beleidsbrief staan.

MijnheerYüksel, sinds 1998 is er vanwege de Vlaamse overheid een soort steunsysteem voor de sector van de geschreven pers. Dit werd georganiseerd via protocollen. Aanvankelijk was dat een protocol met de uitgevers, later met de diverse federaties. Het doel was steeds het behoud van een pluriforme, onafhankelijke en performante geschreven pers, ook in het licht van de belangrijke maatschappelijke en democratische functie. Het meest recente protocol van 2008 focuste ook op de ondersteuning van opleidingen per ondertekenende organisatie, zijnde de Vlaamse Dagbladpers, The Belgian Periodical Press (Ppress), de Vereniging der Uitgevers van de Katholieke Periodieke Pers (VUKPP) en de Unie van de Periodieke Pers (UPP). Het protocol werd gesloten voor een periode van minstens drie jaar, van 2008 tot 2010, en garandeerde 1 miljoen euro cofinanciering in een 60/40-verhouding. 60 procent werd betaald door de overheid en 40 procent door de uitgevers, conform de Europese opleidingssteunverordening.

De Vlaamse sector van de geschreven pers kon de afgelopen jaren dankzij deze steun een hele reeks opleidingen inrichten op maat van de verschillende redacties. Daarover heb ik in dit parlement en in deze commissie al enkele keren een vraag beantwoord. U hebt dat vormingstraject mee kunnen volgen.

We hebben de opdracht gegeven aan de administratie om de bestaande protocollen te evalueren. Daarbij werd vastgesteld dat de doelstelling niet in elk project optimaal werd bereikt. De intentie van het protocol is niet altijd voldoende tot uiting gekomen. Bovendien hadden we discussie met de Inspectie van Financiën, die bemerkingen maakte bij de doelmatigheid van bepaalde aspecten van de subsidiëring. Er was, met andere woorden, ruimte voor optimalisatie en voor een efficiënter beheer van overheidsmiddelen. Om die reden heb ik een tijdje geleden besloten het protocol op te zeggen. Toen hebben we gevraagd om het debat te voeren: de middelen zijn er, maar hoe kunnen we het beter organiseren en wat verwacht iedereen ervan?

We hebben dus inderdaad aan de sector gevraagd zelf voorstellen te doen. Er waren duidelijk voor- en tegenstanders van het behoud van de oude situatie. Zo waren er ook verschillende voorstellen om de steun aan meer voorwaarden te koppelen. De verschillen tussen die voorwaarden waren echter zeer uiteenlopend en sterk afhankelijk van de personen of instanties die de voorstellen deden. Er was echter één constante bij wie de kans kreeg opmerkingen te formuleren over de gewenste steun aan de pers: steeds weer kwam het cruciale belang van steun voor naschoolse opleidingen als centraal element naar voren. Het gaat dan om levenslang leren of bijscholing voor mensen die al in de sector actief zijn.

Om bepaalde stellingen goed te kunnen inschatten en om een alomvattende en objectiverende synthese te krijgen van wat er leeft, zijn de belangrijke stakeholders allemaal uitgebreid aan het woord gelaten, in het kader van het onderzoek waarnaar ik ook heb verwezen in het persbericht. Het is een onderzoek over journalistieke opleidingen door de Radboud

Universiteit, onder leiding van professor Jo Bardoel. Zowel de vier koepelverenigingen als de VVJ als verschillende experts en academici zijn uitgebreid gehoord over de steun voor naschoolse opleidingen.

De bevindingen in synthesevorm met betrekking tot de tot in 2011 bestaande steun voor de opleidingen vanuit het mediabeleid heb ik al meegedeeld in het kader van een schriftelijke vraag, maar ik herhaal ze nog eens. De subsidies aan de geschrevenperssector werden onder het laatste protocol met de geschreven pers toegekend en verdeeld onder vier uitgeefkoepelverenigingen, die het geld met vooraf bij de overheid ingediende projectvoorstellen zelfstandig kunnen besteden. Gezamenlijke projecten worden door de uitgevers soms als problematisch gezien, wegens de onderlinge concurrentie tussen de aangesloten uitgevers. Aangezien zowel media die informatie en opinievorming voor burgers bevorderen, als media die voor verstrooiing zorgen, steun krijgen, is de relatie tot de doelstellingen van de steunverlening niet altijd evident. Vertegenwoordigers van de koepelverenigingen, ongeacht of ze opiniërend of verstrooiend, groot of klein zijn, zijn tevreden dat de steun breed wordt toegekend. Dit zorgt voor een flexibele, bottom-up en onbureaucratische benadering.

Beoordeling van de projecten door een onafhankelijke instantie of jury wordt door de sector zelf afgewezen, omdat dit niet aansluit bij de eigen noden, maar zou kunnen leiden tot oneigenlijke aanvragen om toch maar subsidies te krijgen. De koepelverenigingen zijn wel bereid om verbeteringen in de huidige systematiek aan te brengen op basis van best practices, waaronder meer onderlinge samenwerking in opleidingsacademies en een grotere inschakeling van het initiële onderwijs.

De koepelverenigingen hebben een beperkt beeld van de toekomstige opleidingsbehoeften in hun eigen sector, omdat dit tot de competentie van de uitgevers zelf behoort en omdat hiernaar weinig onderzoek is verricht. Een uitzondering is een onderzoek over opleidingsbehoeften van de Ppress.

De onderzoekers formuleerden ook een aantal aanbevelingen, waarvan enkele op een zekere consensus kunnen rekenen. De onderzoekers stellen vast dat Vlaanderen beschikt over een goed uitgebouwde infrastructuur op professioneel, academiserend en academisch niveau. Gelet op het grote en nog steeds toenemende aandeel van zittende journalisten die een hogere opleiding hebben genoten in de journalistiek of communicatiewetenschappen, mag worden verwacht dat de behoefte aan praktische na- en bijscholing op grond van gebrek aan vooropleiding geringer zal worden.

Opleiding en vorming blijven nodig om de professionele competenties up-to-date te houden, met de snelle ontwikkelingen in de technologie en de samenleving. Opleiding en vorming in het kader van levenslang leren blijven nodig om het hogere werktempo en de 'multiskilling' op het terrein van nieuwsgaring en productie aan te kunnen en om stress en burn-out tegen te gaan.

Wat de steun aan de geschreven pers vanuit de Vlaamse overheid betreft, wordt er gepleit voor strengere eisen aan de inhoudelijke en financiële transparantie en verantwoording voor de subsidie. Bovendien mag de eis worden gesteld dat meer opleidingen gezamenlijk worden aangeboden, zeker op terreinen waar onderlinge concurrentie niet aan de orde is en dat meer en beter gebruik wordt gemaakt van de inmiddels goed uitgebouwde infrastructuur van initiële basisopleidingen.

De studie ging ook over de basisopleidingen. Daarover heb ik inderdaad gezegd dat het meer een bevoegdheid is van minister Smet. We hebben samen de rapportering van die studie geregeld. Voor de voortgezette opleidingen of 'on-the-job training' kon ik niet opzij kijken. Daaraan moesten we verder werken.

Toen we het protocol hebben opgezegd, hebben we de sector gevraagd naar hun prioriteiten als het budget nog beschikbaar zou zijn. De steun aan de sector van de geschreven pers via

het protocol was toen niet gedefinieerd als enkel steun voor opleidingen. We hebben duidelijk van de sector begrepen dat de prioriteit blijft bij opleidingen.

Toen de vier koepelverenigingen te kennen gaven weer werk te willen maken van opleidingen en daarvoor ook zelf grote financiële inspanningen te willen leveren, namelijk 1 miljoen euro voor 2012, hebben we samen bekeken hoe het systeem van die naschoolse opleidingen kon worden geoptimaliseerd. Daarbij hebben we uiteraard de studie en de aanbevelingen van Jo Bardoel samen grondig doorgenomen. De nieuwe Media-academie moet dan ook worden gezien als een fel verbeterde opvolger van de vroegere manier van werken met die protocols, waarbij we rekening hebben gehouden met de suggesties van de stakeholders.

Op welke manier zal het nieuwe model een verbetering betekenen? Binnen de bedrijven en bij de federaties werden de afgelopen jaren meerdere opleidingsprojecten uitgewerkt. Daarbij kwamen alle vormen en thema's van berichtgeving aan bod: algemene vorming, media, journalistieke kennis, vaktechnische kennis over interviewtechnieken en taalvaardigheid, creatieve kwaliteiten, nieuwe media en multimedia, maar ook management en marketingvaardigheden. Er zitten heel wat goede zaken in het opleidingspakket dat al door de koepelverenigingen is uitgewerkt. Die willen we zeker behouden.

Met de Media-academie willen de vier federaties samen de komende jaren een kwalitatief versterkt en gevoelig uitgebreid opleidingstraject uitwerken, gekoppeld aan een aantal nieuwe instrumenten en initiatieven. De inbreng van de financiële middelen is nu 50/50: 1 miljoen euro van de vier federaties en 1 miljoen euro namens de overheid. Er is eigen inbreng en die is in verhouding groter.

Wat is er nieuw en beter? De werking van de Media-academie zal vertrekken vanuit een behoefteonderzoek over de hele sector van de geschreven pers. De update van het onderzoek zal gebeuren in samenwerking met de VVJ. We hebben de VVJ meer een positie in het geheel gegeven. Vervolgens zal een methodologie voor inhoudelijke en financiële uniforme rapportering worden uitgewerkt in samenspraak met de overheid.

Het doel is dubbel. Het doel is enerzijds het garanderen van een kwaliteitsvolle financiële rapportering, zodat we heel de discussie met de Inspectie van Financiën over de manier waarop middelen zijn gebruikt en de manier waarop er verantwoording kan worden afgelegd, proactief proberen te vermijden. Het doel is anderzijds het verkrijgen, via een feedbacksysteem, van een monitoring van de opleidingen.

Er wordt een adviesraad opgericht voor de hele Media-academie, om een maximale betrokkenheid van de voornaamste actoren – bijvoorbeeld de journalisten en de redactionele medewerkers – te verzekeren. Deze adviesraad wordt interdisciplinair en intersectoraal samengesteld, met een belangrijke positie en rol voor de VVJ, het Fonds Pascal Decroos, de vertegenwoordigers van de bestaande journalistiekopleidingen, de Raad voor de Journalistiek, de VDAB en het management bij de uitgevers. Het kabinet en de administratie zullen als waarnemers de vergaderingen bijwonen. We hopen daarmee dat alle actoren samen in die adviesraad duidelijker en transparanter met elkaar zullen communiceren, dat ze samen het programma zullen kunnen bewaken, en ook de interactie kunnen bewaken tussen de schoolse en de naschoolse opleidingen. In het advies kwam immers tot uiting dat er ter zake weinig interactie was. Met die adviesraad hopen we een platform te creëren.

De adviesraad bereidt dus een volwaardige Media-academie voor en heeft ook een aantal andere functies met betrekking tot opleidingsgerelateerde aspecten. Hij wordt de facto een overlegplatform tussen uitgevers, journalisten, mediaprofessionals en opleidingsverstrekkers. Hij moet ook kunnen instaan voor het inventariseren en afstemmen van opleidingsbehoeften, en ook voor het verkennen van samenwerking.

Naast de adviesraad wordt er ook één programmacommissie opgericht, die bestaat uit vertegenwoordigers van de organiserende federaties van de geschreven pers en

vertegenwoordigers van het humanresourcesmanagement en de opleidingen bij de uitgevers van de geschreven pers. Die programmacommissie staat eveneens in voor een jaarlijkse evaluatie, die na advies aan mij zal worden voorgelegd. De programmacommissie schrijft tevens een gezamenlijk reglement, dat bepaalt wie nu die opleiding mag volgen, welke kosten daaraan verbonden zijn, welke kosten de werkgever moet dragen en welke kosten diegene die de opleiding volgt, moet dragen. Dat reglement zal dus uniform worden uitgewerkt. Met de Media-academie hebben we een bouwsteen gelegd voor de geschreven pers, maar we hebben heel het systeem zo opgebouwd dat daar ook andere bouwsteentjes kunnen bijkomen, onder meer voor de regionale media of andere mediasectoren waar ook een opleidingsbehoefte bestaat en waar we ook tot een dergelijke win-winsituatie en samenwerking zouden kunnen komen. Er is dus een programmacommissie voor de geschreven pers. Komen er nog bouwsteentjes bij, dan zal er ook daarvoor een programmacommissie komen. De adviesraad blijft overkoepelend voor de hele sector.

Wat het aanbod betreft: alle gezamenlijke opleidingen zullen worden georganiseerd en opengesteld voor alle federaties. We zullen de opleidingen dus niet meer hoeven te doubleren. Als één federatie veel ervaring en een goed aanbod heeft met betrekking tot een bepaalde opleiding, dan zal die opleiding worden opengesteld voor alle federaties. Alle opleidingen – dat vind ik heel belangrijk – zullen zijn opengesteld voor alle werknemers van de diverse ondertekenende federaties. We hebben er specifiek over gewaakt dat het niet alleen gaat over de werknemers met een arbeidscontract, maar ook over de freelancemedewerkers. We stellen immers vast dat er in de sector veel meer freelancemedewerkers zijn, die tot nu toe vaak op zichzelf waren aangewezen voor het zoeken en volledig bekostigen van een opleiding of bijscholing.

De opleidingen zijn dus toegankelijk voor de personen die in vast dienstverband of freelance werken voor de leden-uitgevers die de deontologische code van de Raad voor de Journalistiek hebben onderschreven. Dat is een belangrijke randvoorwaarde – of een onbelangrijke, afhankelijk van hoe men het bekijkt. Het aanbod wordt publiek gemaakt. Het zal ook permanent kwalitatief worden bewaakt en van een advies worden voorzien door de adviesraad.

Er komt een gemeenschappelijke website. Die wordt een belangrijk communicatiemiddel voor heel de sector. Op die site zullen alle opleidingen op een uniforme manier worden aangekondigd en opengesteld voor inschrijving. Er zal ook optimaal gebruik worden gemaakt van de bestaande expertise en infrastructuur van hogescholen en opleidingsinstellingen.

Er wordt ook voorzien in een beperkt aanbod voor mediaprofessionals die geen journalist zijn. Mijnheer Verstrepen, nu moet u goed luisteren, want het gaat over uw vraag. De bedoeling van dat aanbod is die professionals de noodzakelijke kennis van de geschreven media bij te brengen, met bijzondere aandacht voor de redactionele aspecten, de deontologie en de journalistieke onafhankelijkheid. Het is dus niet de bedoeling dat we de journalisten een marketingopleiding geven, maar wel dat we de marketingmensen opleiden, zodat zij weten binnen welk spanningsveld ze hun werk moeten doen en hoe ze rekening moeten houden met die essentiële onderdelen van een vrije pers, die door de redactie wordt gewaarborgd. Door het aanbrengen van onder meer onderwerpen als deontologie en redactionele onafhankelijkheid zal de vereiste aandacht worden gegeven aan de problematiek van de scheidingslijnen tussen redactionele en commerciële aspecten van het uitgeversbedrijf, en dat dan vooral voor niet-journalisten die ook in de sector tewerkgesteld zijn.

Via dit project met de geschreven pers leggen we een eerste bouwsteen voor een totaalaanpak – hopelijk – van opleidingen voor de hele mediasector. Overleg, samenwerking, afstemming van het aanbod en meer aandacht voor een gemeenschappelijk aanbod zijn daarin de kernelementen. Ik sta open voor een uitbreiding met andere media-actoren tot een volwaardige academie. Dat zal afhangen van het enthousiasme bij die actoren en de financiering die we daar samen voor kunnen vinden.

Dan was er de vraag wanneer en op welke manier dit zal worden geëvalueerd. Mijnheer Yüksel, op 1 februari 2012 wordt een voorstel van een gecoördineerd jaaropleidingsplan verwacht van de vier koepelverenigingen. Dat zal aan mij worden voorgelegd. Op 1 juli 2012 wordt er een tussentijds werkingsverslag ingediend. Eind november 2012 wordt het financieel en inhoudelijk eindverslag ingediend. We kunnen dan aan de administratie vragen een eerste evaluatie te maken op basis van die verslagen. De opleidingen kunnen dus al van start gaan na goedkeuring van het voorstel van jaaropleidingsplan, dat we begin februari verwachten. Men is klaar om snel te starten met de opleidingen. Die opleidingen zouden in principe dus al in februari van start kunnen gaan.

Wie stelt de adviesraad samen? De koepelverenigingen hebben, in samenspraak, een voorstel voor de oprichting van de Media-academie ingediend. Zoals al gezegd hebben ze daarbij ook voorzien in de oprichting van een adviesraad. Die raad zal worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de koepelverenigingen, van de Raad voor de Journalistiek, van de VVJ, van het Fonds Pascal Decroos, van de VDAB en van de schoolse opleidingsinstellingen. Aan deze organisaties zal per brief worden gevraagd een of meerdere vertegenwoordigers af te vaardigen om deel uit te maken van de raad. Het staat hen uiteraard vrij hierbij ook gebruik te maken van de expertendatabank. Het kabinet en de administratie zullen enkel als waarnemer deelnemen aan de vergaderingen van de adviesraad. De opleidingsinstellingen zullen dus ook expliciet vertegenwoordigd zijn in de adviesraad. We hopen daarmee ook de link te leggen tussen de schoolopleiding en de naschoolopleiding.

Ook werd me gevraagd of dit een permanent instituut is, en of die 1 miljoen euro duurzaam wordt gemaakt. Het is mijn bedoeling om dit project na 2012 voort te zetten, maar we hebben eveneens voorzien in verslagen en rapporten. Als dit alles goed loopt, kunnen we dat continueren. Dat is alleszins mijn intentie, behalve als er een ernstige kink in de kabel komt.

Hoe zit het met de betrokkenheid van de audiovisuele sector en de regionale omroepen? We zullen samen met de Media-academie nog in 2012 gesprekken aanknopen met andere partners, waaronder de audiovisuele sector. Dan gaat het over de Private Omroep Federatie (POF), Niet-Openbare Regionale Televisieverenigingen Vlaanderen vzw (NORTV), Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten vzw (VOTP), de vzw Vlaamse Onafhankelijke Televisie Facilitaire Bedrijven (VOTF) en mediarte.be. We zullen die gesprekken aanknopen om te bekijken of zij ook noden hebben, of ze een dergelijke werkwijze ook zinvol vinden en een eigen inbreng willen doen, om te bekijken of ze willen meewerken en hetzelfde model willen ontwikkelen. Dat hangt dus ook deels van hen af. De geschreven sector heeft zich georganiseerd en heeft dit samen met ons vormgegeven. Ik sta ervoor open om dat ook te doen voor de andere mediasectoren, maar dat hangt ook enigszins af van hun eigen behoeften en bereidheid.

Collega's, als overheid vinden we de kwaliteit van de media dus zeer belangrijk. Opleiding is, net als in alle sectoren, ook voor de perssector in al zijn geledingen een belangrijk element om de kwaliteit te kunnen blijven garanderen, zeker in dit veranderende landschap.

We hebben de vier federaties kunnen stimuleren om één Media-academie uit te werken. Daardoor zal het aanbod uniformer zijn, kunnen er veel meer opleidingen worden aangeboden en zal de kwaliteit toenemen door de samenwerking en de betrokkenheid van iedereen uit de sector. Ook de rol van de journalistenvereniging is hierin belangrijk, zodat zij ook meer ruimte krijgen om hun expertise en het aanbod van opleidingen die zij hebben, mee te kunnen integreren.

Het is ook belangrijk dat we het openstellen voor de freelancers. Dat is een belangrijke groep van mensen die actief zijn in de sector. Zij vallen vaak buiten de normale relatie tussen werknemer en werkgever en zijn op zichzelf aangewezen om hun opleidingen te organiseren en te bekostigen.

Ik wil de sector bedanken. De vier federaties hebben heel positief meegewerkt. We kunnen op die manier een antwoord geven op de vragen die destijds geformuleerd werden, onder andere door de administratie in de evaluatie van het protocol en ook door de Inspectie van Financiën. We hebben geprobeerd de aanbevelingen van de studie mee in te vullen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord.

Er bekruipt mij steeds meer het gevoel dat u gebruikt wordt in dit verhaal. De sector heeft gefaald op dit vlak, probeert nu de verantwoordelijkheid deels door te schuiven naar de overheid en vraagt dat de overheid initiatief neemt en inspringt.

Diezelfde koepelorganisaties zijn net de organisaties die jarenlang een zeer conservatief beleid hebben gevoerd op het vlak van digitale evoluties, de evolutie van de journalistiek en de discussiejournalistiek. Zij hebben daar niet in geïnvesteerd en hebben de afgelopen jaren geprobeerd dit zoveel mogelijk te betonnen en ervoor te zorgen dat zij konden terugvallen op hun uitgevers, hun geschreven pers. Die zat namelijk zelf in de problemen en vond elke subsidie interessant. In het verleden was er ook meer subsidie voor geschreven pers dan voor welk nieuw media-initiatief ook. Zij zagen die verandering met lede ogen aan.

Eigenlijk moet de overheid niet in extra fondsen voorzien aan uitgeverijen of mediabedrijven om opleidingen of lacunes in de opleidingen op te vangen. Dat zou nogal gemakkelijk zijn voor de bedrijven. De media zijn onderhevig aan veranderingen. Er is een heel grote opleidingssector voor journalisten, mediamensen en professionals. Die sector is privé georganiseerd. Zo worden er enorm veel cursussen georganiseerd door Kluwer. Je kunt dus uit een rijk pallet kiezen, zelfs internationaal. Londen en Amsterdam zijn gemakkelijk te bereiken. Een aantal mediabedrijven sturen af en toe een medewerker naar zo'n opleiding, vanuit hun eigen budgetten. Zo zou het altijd moeten lopen.

Als ik echter de line-up opmaak van al die extra opleidingen in de ons omringende landen, moet ik ook toegeven dat er in Vlaanderen amper een systeem of structuur is voor die opleidingen. Is dat omdat er geen markt is of omdat de sector zelf de afgelopen jaren zo conservatief heeft geregeerd? Ik denk dat het antwoord eerder in die laatste richting te vinden is.

Ik zal niet op voorhand alles afschieten, maar ik zal het wel kritisch bekijken. Het lijkt erop dat men een aantal subsidies veilig wou stellen omdat die ter discussie kwamen, ook tijdens de vorige legislatuur in deze commissie. Men heeft toen inderdaad constructief samengewerkt omdat men dat potje wilde houden. Men heeft dat dan in een nieuwe vorm gegoten. Ik ben er echter niet van overtuigd dat men in Vlaanderen op die manier zal bereiken wat de bedoeling van dit verhaal is. Ik vrees daarvoor.

Er is namelijk nog een andere evolutie dan enkel de digitalisering en de discussie over wat journalistiek is. Die evolutie vindt plaats in oostelijke richting, op ongeveer 150 kilometer hiervandaan. In Duitsland, dat een groot opleidingsverhaal heeft en waar jarenlang subsidies werden uitgereikt voor journalistiek, heeft Bild Zeitung, alle journalistiek die niet zozeer meer over het inhoudelijke gaat, de overhand gekregen. Daar zijn we toch wat bevreesd voor. Die journalistiek wordt door marktmechanismen groter en invloedrijker dan de journalisten die volgens de oude manier werken. Die evolutie in het geschreven gedeelte zie je ook in Vlaanderen. Ook hier is die inhaalbeweging gebeurd. Dat gaat gepaard met grotere marktaandeelen en inkomsten. Daar dragen de uitgevers zelf de verantwoordelijkheid voor. Zij kiezen de weg die ze willen gaan. De gebruiker straft die keuze dan al dan niet af.

Ik vrees dat men hier een engagement aangaan dat niet echt een engagement is. Ze willen gewoon de centen en zullen daarom wat opleidingen creëren. Ik vrees dat u het echt met een loep in de gaten moet houden, zodat het ook effectief zijn doel heeft. Het zal ook snel moeten worden geëvalueerd. Als we moeten vaststellen dat het weggegooid geld is, zal ik Joël De Ceulaer gelijk moeten geven dat het geld door het raam wordt gegooid. Dat kunnen we nu

nog niet zeggen. Ik bekijk het kritisch. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheden. Het is niet de taak van de overheid om hierin bij te springen.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is alvast een goed begin, zeker als we bekijken vanwaar we komen. De protocollen leken mij boekhoudkundige operaties voor de uitgevers. Daar stappen we nu gelukkig van af. Het is zeer goed dat we dit systeem fundamenteel veranderen.

Het aanbod bij de Media-academie zal voor iedereen toegankelijk zijn, zeker voor de vier federaties die daar actief aan meewerken.

Ik ben blij dat u tussentijdse evaluaties plant, binnen zes maanden en binnen een jaar. We moeten die timing zeker aanhouden.

Een basisopleiding die de huidige realiteit niet weergeeft en die niet mee is met zijn tijd, schiet volgens mij te kort. U hebt dat al besproken met de minister van Onderwijs. Kunt u dat verder met hem opvolgen? Ik wil u vragen te waken over de kwaliteit van de basisopleidingen. De opleiding journalistiek is zeer populair. Achteraf moeten de studenten dan wel aan de bak komen. Als ze na zes maanden nog geen job hebben, mogen ze het op hun buik schrijven. Er zijn namelijk heel veel wachtenden voor en na hen.

We moeten de kwaliteit van die basisopleidingen bewaken. Op die manier kun je dit soort operaties beperken. U zegt zelf dat bijscholing er gekomen is omdat de studenten die de basisopleiding volgden niet onmiddellijk inzetbaar zijn of de nodige kwalificaties missen. De mediasector verandert bovendien voortdurend. We moeten de vinger dus aan de pols houden.

Minister, de werkomstandigheden zijn vandaag niet aan bod gekomen. Het was nochtans een belangrijke bekommernis, die verweven is met de steun aan de Vlaamse dagbladpers. Beoogt u met deze Media-academie een aantal zaken die de werkomstandigheden, zoals de druk en het kader, kunnen verbeteren? U zegt dat de freelancers zeer welkom zijn aan die academie. Worden de werkgevers bijvoorbeeld gestimuleerd om op kortere termijn betere contracten en betere vooruitzichten aan te bieden aan die jonge wolven?

De heer Bart Caron: Minister, klopt het dat dit project tot stand gekomen is na een onderzoek en bevraging van het veld? Daaruit bleek dat er aan de reguliere opleiding wel iets schort. Mijnheer Verstrepen, u zegt dat de sector conservatieve kenmerken vertoont, daar doe ik niets aan af. We zijn het er allemaal over eens dat we de opleiding het best op een andere manier organiseren. We zijn het erover eens dat ze mee kunnen adviseren en evalueren. Wat is dan het probleem? Vanwaar die commotie? Ik ben het ermee eens dat de sector intrinsiek conservatief is, maar de vroegere versnipperde opleidingen waren ook allesbehalve, laat ons eerlijk zijn.

Het viel me op dat de drie vraagstellers hun vraag hebben gebaseerd op een stuk van Joël De Ceulaer, al hebben ze ideologisch weinig affiniteit met hem. Het mag een positief punt zijn voor de journalistiek dat hij in zijn eentje drie vragen wist te genereren. Hij heeft zelfs de vriendschap tussen veel mensen voor de toekomst gehypothekeerd – dat is een grapje.

Minister Ingrid Lieten: Het onderzoek naar de basisopleiding journalistiek werd samen met minister Smet teruggekoppeld en besproken met de verschillende instellingen die een opleiding communicatie en/of journalistiek organiseren. Daar kan in de commissie Onderwijs nog een uitgebreid debat aan worden gewijd.

Ik heb wel al begrepen dat we vrijheid van onderwijs hebben. Het is niet aan de minister van Onderwijs om de inhoud van opleidingsprogramma's te bepalen. Twee, niet iedereen die een opleiding – zeker in het hoger onderwijs – volgt, zal later in de sector gaan werken. Ik luisterde vanmorgen met een half oor naar de radio. Daar werd gezegd dat niet iedereen die economie studeert, econoom wordt. Het is een investering in mensen en ontwikkeling. Het is aan die mensen om er daarna iets mee te doen. Heel veel mensen beginnen wellicht aan de

opleiding met het idee journalist te worden, maar komen nadien terecht in de ruimere communicatiesector. Dat is oké. Er zijn veel invalshoeken. We hebben geprobeerd een duidelijke link te leggen en de mensen die de basisopleiding geven mee te betrekken bij de adviesraad. Men moet geen opleidingen uitvinden als ze al bestaan, hetzij op de private markt hetzij binnen de basisopleiding. Men kan gaan samenwerken. Men kan de verschillende opleidingen integreren.

Er kan inderdaad heel wat worden gezegd over de arbeidsomstandigheden, mijnheer Yüksel. Iedereen die meedoet – de federaties, de uitgevers en de journalisten –, moet de code onderschrijven. De codes doen duidelijke uitspraken over de redactionele onafhankelijkheid. Dat is in ieder geval een belangrijke voorwaarde. We nemen dat item mee, en zeker de positie van de freelancejournalist, naar de rondetafels die we nu aan het organiseren zijn. Daar gaan we na hoe de aanbevelingen uit de studie rond de arbeidsomstandigheden kunnen worden opgenomen, hetzij door de uitgevers, hetzij door de journalisten, hetzij door de overheid. De discussie gaat voort. Ik probeer met de nodige terughoudendheid als minister van Media, maar ook met de nodige aandacht en bezorgdheid, de dialoog te stimuleren en op gang te brengen. We zullen daar nog op terugkomen. Ik zal u op de hoogte brengen als we verder staan met de rondetafels.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, mijn vraag was helemaal niet gebaseerd op een stuk van Joël De Ceulaer – niet mijn beste vriend trouwens – maar op een persbericht van minister Lieten. Zo gaat dat in de nieuwe ‘Bilt Zeitung-journalistiek’. Ik heb slechts één quote van De Ceulaer geciteerd, en de rest van zijn artikel heb ik niet eens gelezen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de actieve bemiddeling van de minister in het dossier van de regionale omroepen en een bepaalde distributeur - 754 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de regionale omroepen - 777 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het compromis tussen de minister, de regionale omroepen en Telenet - 781 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, de berichten kwamen in de kerstperiode in de kranten. De soep wordt nooit zo heet gegeten als ze wordt opgediend. We hebben al heel wat gepraat over de regionale omroepen en de financiering ervan. Het verheugt me dat er op dit moment al een soort oplossing is: Telenet is bereid om de middelen die ze uitbetalen – onder meer via auteursrechten – niet in één keer terug te schroeven, maar een overgangsperiode in te lassen van drie jaar. De inkomsten uit de auteursrechten en dergelijke zullen degressief dalen voor de regionale omroepen.

Dat geeft alleszins meer tijd aan de politici en de minister om een structurele oplossing uit te werken. Ik veronderstel dat we het er over de partijgrenzen over eens zijn dat die oplossing er

moet komen als we willen dat de regionale omroepen blijven bestaan en hun maatschappelijke functie blijven uitoefenen.

Een en ander moet gebeurd zijn tijdens die verzoeningsvergadering op het kabinet van de minister met de betrokken distributeur en de vertegenwoordigers van de regionale zender. Minister, wat is uw specifieke rol geweest in die bemiddelingspoging? Ik herinner mij van de vorige debatten dat u altijd zei dat u daar niet in kunt en niet in wilt optreden. Welke rol hebt u daar gespeeld?

De tussenoplossing bestaat uit een tweeluik. Er is in de inkomsten voor de regionale zenders een degressiviteit van drie jaar en een werkgroep zal onderzoeken hoe deze structurele oplossingen moeten worden uitgewerkt. U hebt in de debatten altijd vermeld dat u mogelijkheden zag in de beheersovereenkomsten die met de regionale omroepen zouden worden afgesloten.

Het opmerkelijke in verband met die verzoeningsvergadering is dat u stelt dat er ook een decretale aanpassing zal komen. Is dat waar of niet? In een krantenbericht zegt de vertegenwoordiger van ATV bij de verzoeningsvergadering: “Wij hebben dit compromis aanvaard omdat Lieten ons een decretale oplossing heeft beloofd.” Minister, wat hebt u specifiek beloofd? Wat houdt die oplossing in? Welke decretale oplossing is dat? Het was, zeker tussen de regionale omroepen en de distributeur, een debat op het scherp van de snee. Als er een belofte is gedaan, zullen de mensen van de regionale omroepen, verstandig als ze zijn, zich niet met een kluitje in het riet laten sturen met een of andere vage belofte. Ik vermoed dat u daar een zeer concrete belofte hebt gedaan. Ik had graag geweten wat die aangekondigde decretale wijziging zal inhouden. Wat is daarvan de timing?

Minister, is die aangekondigde werkgroep inmiddels samengesteld? Hoe ziet die samenstelling eruit? Wat is de specifieke taak van die werkgroep, als u al hebt beloofd om het decreet te wijzigen? Welke timing moet die werkgroep aanhouden?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, in een persbericht laten de regionale omroepen weten dat er de voorbije weken in de luwte is gewerkt om tot een oplossing te komen voor de problemen van de regionale omroepen en de relatie met Telenet in het bijzonder. U zou daarbij een bemiddelende rol hebben gespeeld.

De oplossing zou bestaan uit twee delen. In het vooruitzicht van een aanpassing van het decreet gaan de regionale omroepen akkoord met de nieuwe verdelingsmodellen van Telenet. Telenet zal voorzien in een overgangsfase van maximum drie jaar waarbinnen de auteursrechten voor de regionale omroepen jaarlijks zullen dalen tot ze in overeenstemming zijn met de vergoedingstabellen op basis van het marktaandeel, zoals Telenet, gesteund door Europa, vooropstelt.

Intussen zult u samen met de regionale omroepen een werkgroep starten die zal onderzoeken welke aanpassingen aan het decreet nodig zijn, zodat de omroepen verder professioneler kunnen werken en een meer structurele financiering krijgen. Rekening houdend met de daling van de vergoedingen tijdens de overgangsfase wordt gestreefd naar een aanpassing van het decreet binnen een termijn die de financiële leefbaarheid van de regionale omroepen niet in het gedrang brengt. Dat lezen we in de mededelingen van de regionale omroep.

Minister, het is uiteraard een goede zaak dat hierdoor eindelijk een oplossing in zicht is. We hebben het er al vaak over gehad in de commissie en in de plenaire vergadering. Ik heb u, samen met enkele collega's, in het verleden al gevraagd om hier te bemiddelen. Dat is hier gebeurd, vernemen we. Dat is een goede zaak. U hebt daarin uw rol gespeeld. De kous is daarmee echter niet af. Het echte werk begint pas. Die werkgroep moet zo snel mogelijk tot echte en structurele oplossingen komen.

Het is mij ook niet duidelijk hoe u dat nieuwe decreet precies ziet. Zal dit, zoals in de Franse Gemeenschap, aan de distributeurs of aan hun klanten een extra heffing opleggen, die dan specifiek zal worden gebruikt voor de regionale omroepen? Of zal dit decreet een grotere financiële ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid mogelijk maken? Of misschien beide? Zal dit decreet ook gevolgen hebben voor de op til zijnde samenwerkingsovereenkomsten tussen uw departement en de regionale omroepen?

We weten allemaal dat dit een dringende aangelegenheid is. We weten ook dat het enige tijd duurt voor een decreet tot stand komt. Er is dus geen tijd te verliezen. Daarom heb ik voor u nu al de volgende vragen. Hoe ziet de overgangsfase van drie jaar er voor de regionale omroepen concreet uit? Hoe snel zakken de auteursrechten die uitbetaald zullen worden jaar na jaar? We hebben daarover al iets gelezen in de pers, maar misschien hebt u dit al helder opgelijst? Hoe ziet de werkgroep eruit die u zult samenroepen? We weten dat de regionale omroepen daarin zullen zetelen, maar wie zal daar nog in zitten? Wanneer komt de werkgroep voor het eerst samen? Is er al een vergaderritme bekend? Welke specifieke opdracht krijgt de werkgroep? Is alles daar bespreekbaar of moet de werkgroep binnen een bepaald kader, binnen bepaalde restricties, aan het werk? Wat is de stand van zaken betreffende de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met de regionale omroepen? Kan het decreet dat er zit aan te komen gevolgen hebben voor die samenwerkingsovereenkomsten?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Wij hebben voor het reces aangedrongen bij de minister om een initiatief te nemen tot een bemiddelingspoging. Ze heeft dat ook gedaan. Het is zeer positief dat de minister met de betrokken partijen aan tafel is gaan zitten. Mijnheer Wienen, de minister heeft op 29 december op Radio 1 gezegd dat er een decreetswijziging nodig zal zijn. Ze heeft toen in het midden gelaten in welke richting dat zou gaan.

De situatie op dit moment is dat de regionale omroepen een jaar uitstel krijgen, een jaar waarbij er niets verandert aan de financiële situatie met betrekking tot de auteursrechtenvergoedingen. Vanaf 2013 zal de situatie veranderen. De volgende overeenkomst is afgesloten: de vergoedingen zullen vanaf 2013 terugvallen op het niveau van de kijkcijfers of het marktaandeel.

Minister, wat betekent dat concreet? Zijn er concrete cijfers over, vanaf 2013 en voor het jaar 2014? Op welke manier zullen de regionale omroepen dat verschil bijpassen? Het is wellicht uw zaak niet, maar ik kan me voorstellen dat de regionale omroepen aan u hebben gevraagd hoe ze dat verschil door het wegvallen van de bijdragen van de distributeurs kunnen recupereren.

Minister, u hebt aangegeven dat er een decreetswijziging nodig zal zijn. Welke zaken zullen worden aangepast? Gaat het over de samenwerking? Gaat het over de gebiedsafbakening? Waar gaat het over? Welke timing stelt u voorop? Denkt u zelf aan een voorstel van de regering of denkt u dat het parlement daar een initiatief rond kan nemen?

U hebt in diezelfde communicatie gesproken over het meer betrekken van de regionale omroepen bij overheidscommunicatie. Wij hebben daar de afgelopen periode over gesproken. Het is een bevoegdheid van de minister-president. We hebben begrepen dat er niet zo heel veel ruimte voor is. Blijft u hierbij? Er is ook een andere werkmethode voor overheidscommunicatie. U hebt dat beloofd. Kunt u dat hard maken? Kunt u de regionale omroepen meer financiële middelen geven in ruil voor overheidscommunicatie? Hebt u daarover met minister-president Peeters overleg gepleegd? Wat zijn de resultaten van dat overleg?

Is er voor de werkgroep rond de decreetsaanpassing een timing? Wanneer moet die werkgroep met resultaten naar buiten komen? Moet dat worden geregeld voor begin 2013 of moeten die afspraken rond zijn in de loop van 2013-2014? Is dat nog voor deze legislatuur?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, Telenet heeft voor u een mooi kerstgeschenk onder de kerstboom gelegd. Dat kerstcadeau is tijd. U krijgt drie extra jaren om tot een duurzame oplossing te komen voor de regionale omroepen, drie jaar om een oplossing te vinden voor de structurele financiering. Naar verluidt zal Telenet in die drie jaar de auteursrechtenvergoeding voor de regionale spelers afbouwen van het huidige niveau tot op een bedrag waarop de zenders recht zouden hebben op basis van hun marktaandeel. Dat is het compromis dat kort voor Kerstmis zou zijn bereikt op uw kabinet.

Minister, de regionale omroepen liggen ons allemaal na aan het hart. De bezorgdheid die hier nu al maanden over wordt uitgesproken over alle partijgrenzen heen, getuigt hiervan. Alle fracties zien de meerwaarde in van de regionale omroepen en men beschouwt regionaal nieuws als iets normaal. Tot voor enkele jaren was er niet echt een probleem; het is pas de laatste jaren dat de inkomsten onder druk zijn gekomen.

Naar aanleiding van een studie die u hebt laten uitvoeren, hebt u ook een actieplan voorgesteld om op basis van vijfjarige samenwerkingsovereenkomsten te gaan werken. Het is de bedoeling om meer continuïteit en meer zekerheid te geven. Extra financiële middelen worden er niet aan verbonden. Het zouden trouwens samenwerkingsovereenkomsten op maat moeten zijn van de verschillende omroepen, op basis van een SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Kunt u me misschien in de kantlijn even zeggen hoe het staat met die verschillende SWOT-analyses van de verschillende regionale omroepen? Ook het Media Informatie Centrum (MIC) en de middelen in het kader van het diversiteitsbeleid zouden beschikbaar worden gesteld, maar dat is uiteraard niet structureel.

Minister, die overeenkomsten zullen niet de oplossing aandragen voor de vermindering van de auteursrechtenvergoedingen. Er werd een zwaar schimmenspel opgevoerd. U werd volgens mij terecht getrakteerd op een aantal snedige uithalen in de pers en u kreeg terecht herhaaldelijk vragen vanuit het parlement. Nu is er wel tijd gekocht, maar het probleem is daarmee niet van de baan. Het blijft ongewijzigd. Het spreekt voor zich dat de kostbare tijd die ons nu rest, optimaal moet worden benut om de leefbaarheid van de regionale zenders te vrijwaren.

Er zou een werkgroep in het leven worden geroepen die de wijzigingen in het Mediadecreet zou moeten onderzoeken. Dat moet geen praatbarak worden. Ik hoop dat u daarop toeziet. Voor mij is het wel belangrijk om te weten welke de precieze opdrachten en de timing van die werkgroep zijn. Indien dit niet zou gebeuren, zullen we binnen 2,5 jaar nog altijd even ver staan. De minister zal dan van die ellendige bevoegdheid voor media zijn verlost. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen en van minister Ingrid Lieten)*

Minister, u moet naar de kiezer. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

U zou kunnen stellen ‘après nous le déluge’. Er moeten snel resultaten komen. De auteursrechten zullen jaar na jaar dalen. Ik vind het belangrijk te weten binnen welk kader u denkt. Waar wilt u als minister heen? Wat is uw persoonlijke visie op die structurele hervorming? Wat is al dan niet bespreekbaar? Zijn er misschien helemaal geen taboes? Moet de werkgroep met een wit blad starten? Indien de werkgroep resultaatgericht moet werken, zal hierover enige duidelijkheid moeten bestaan.

Minister, kunt u het bereikte compromis toelichten? Ik denk dan vooral aan de timing, de samenstelling en de opdracht. Op welke wijze spelen de aangekondigde vijfjarige samenwerkingsovereenkomsten tussen de Vlaamse overheid en de afzonderlijke regionale omroepen nog een rol van betekenis? Hoe passen die samenwerkingsovereenkomsten binnen het bereikte compromis? Zijn er reeds vijfjarige samenwerkingsovereenkomsten afgesloten? Zo ja, met welke omroepen is dat dan gebeurd? Wat is de inhoud van die samenwerkingsovereenkomsten?

Zijn er al concrete beslissingen genomen over de verdeling van het budget voor overheidscommunicatie? Die pluim tracht ik toch op mijn hoed te steken. Ik heb de voorzet gegeven. Ik zou dan ook willen weten hoe ver het hiermee staat. Indien nog geen beslissing zou zijn genomen, zou ik graag horen wanneer we een beslissing mogen verwachten.

Wanneer wilt u een volledige structurele oplossing voor de regionale omroepen bereiken? Welke deadline legt u zichzelf in dit verband op?

De heer Bart Caron: Minister, ik wil me hier ook even bij aansluiten. Ik heb u verschillende malen expliciet gevraagd te bemiddelen. U hebt dat ook gedaan. Uit die bemiddeling is een deelresultaat voortgekomen. Dat is in elk geval een positieve stap. Ik wil mijn appreciatie hiervoor dan ook uitspreken.

Ik ben echter een beetje ongerust. Ik hoop dat het er niet op zal neerkomen dat de regionale zenders langzaam worden uitgehongerd. U koopt nu wat tijd in de hoop dat er een structurele oplossing zal komen. Dat komt alle partners ten goede. Ik heb echter twee bekommernissen.

Zeker als de oplossing decretale ingrepen zou vergen, moet het Vlaams Parlement zijn rol kunnen spelen. Indien dit een onderdeel van de oplossing zou vormen, moeten we ten gronde over de plaats, de positie en de opdracht van de regionale zenders kunnen discussiëren.

We mogen geen drie jaar op een oplossing wachten. Op dat vlak heeft de heer Tommelein een punt. U mag dat niet over de verkiezingen heen tillen. Dit moet nog in de loop van deze legislatuur gebeuren.

Het voordeel zou kunnen zijn dat de budgettaire contraintes van deze tijd en van dit plan ons wat financiële ademruimte bieden. Dat is nuttig. We moeten deze legislatuur nog een langetermijnoplossing vinden.

Mijn laatste bekommernis is in feite een vraag waarop u geen antwoord kunt geven. In het perspectief van de besparingsronde hebben verschillende regionale zenders personeelsleden ontslagen. Als verdediger van de rol van de regionale zenders in de samenleving zou ik het op prijs stellen indien ze hier tenminste eens over zouden nadenken. Die ontslagen zijn allemaal gemotiveerd met verwijzingen naar de krimpende financiële middelen van Telenet. Er wordt ook gedeeltelijk naar de markt verwezen. Grotendeels gaat het echter om de dreiging dat de budgettaire middelen van Telenet ernstig zouden dalen. De regionale zenders zouden minstens moeten overwegen die personeelsleden, die meestal in vooropzeg zijn geplaatst, in dienst te houden. Ik zou dat zeer chique vinden. Ik zou dit gebaar ten zeerste appreciëren.

Minister, u kunt daar natuurlijk niets aan doen. Die mensen lezen echter ongetwijfeld de verslagen van deze commissievergaderingen. Het is niet mijn bedoeling me met hun intern beleid te mengen. Er kunnen redenen zijn om mensen te ontslaan. Indien er aan de basis geen financiële contraintes zijn, verwacht ik echter dat ze kwalitatieve televisie produceren en dat ze hiervoor hun personeelsbestand op peil kunnen houden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, bij wijze van algemene inleiding wil ik stellen dat we allemaal de bezorgdheid om de regionale zenders delen. Om die reden heb ik vorig jaar, samen met de zenders, een studie van de bedreigingen en de opportuniteiten voor de regionale zenders laten uitvoeren.

Het medialandschap is natuurlijk helemaal veranderd. De regionale zenders worden met een aantal uitdagingen geconfronteerd. Enkele van die uitdagingen zijn hier al opgesomd. De regionale zenders hebben een beperkt zendgebied. Dit maakt het hun niet altijd gemakkelijk een levensvatbare kostenstructuur op te bouwen. Wat de kosten en het bereik betreft, is er een grote diversiteit tussen de verschillende zenders. De regionale zenders worden tevens met een wijzigende advertentiemarkt geconfronteerd. De gebruikers en de kijkers wijzigen hun mediagedrag.

Tot slot worden de regionale zenders ook geconfronteerd met een bedreiging op het vlak van de verdeling van de auteursrechten. Ten gevolge van allerlei omstandigheden heeft Telenet een tijdje geleden aangekondigd de verdeling van de auteursrechten met meer objectiviteit en meer transparantie te willen benaderen. De criteria die Telenet hierbij zouden leiden, zijn voor de regionale zenders moeilijk te verteren. Ze zouden tot een drastische daling van hun aandeel leiden.

We hebben meteen voor een vervolg op die studie gezorgd. We hebben besloten die uitdagingen samen aan te gaan. Ik heb me ertoe geëngageerd de regionale zenders de kans te geven een eigen strategie te ontwikkelen. Ze kunnen hierbij rekening houden met hun eigenheid en met hun SWOT-analyses.

We hebben de regionale zenders hiertoe de ruimte geboden. We hebben hun aangeboden met het studiebureau voort te werken. Zij zouden dan de opdrachtgever zijn en de Vlaamse overheid zou betalen. We hebben de voorbije jaren op een constructieve wijze aan een langetermijnvisie trachten te werken. Dat is de lijn die ik wil blijven volgen.

De sense of urgency is tussenbeide gekomen. Telenet heeft verklaard de auteursrechten anders te zullen verdelen. Dit zou tot een gevoelige vermindering leiden. Ik heb in deze commissie steeds verklaard dat het hier een discussie tussen contracten betreft. De relatie tussen Telenet en de mediahuizen en bijgevolg de regionale zenders is contractueel van aard.

Deze commissie of ikzelf zijn niet bevoegd om op dat vlak te interveniëren. Het enige wat ik kan doen, is bemiddelen, en dat heb ik ook gedaan. Ik heb daar niet altijd uitvoerig verslag van uitgebracht aan de commissie omdat bemiddeling soms beter in de luwte gebeurt. Er hebben vorig jaar ook wat voorbereidende gesprekken plaatsgevonden. Op een bepaald moment dachten we dat de partijen klaar waren om met elkaar in contact te treden en wilden we proberen die oefening tot een goed einde te brengen. Voor de kerstvakantie voelde ik aan dat er mogelijkheden waren om een compromis te bereiken. Er was wederzijds begrip voor elkaars positie. We hebben alle partijen dan ook samengebracht. Ik heb daarbij de rol van bemiddelaar gespeeld. Ik heb daar wat ervaring mee uit mijn vorige leven. Op een bepaald moment kwam dan de doorbraak.

Zowel de regionale zenders als Telenet waren heel constructief. Beide partijen hebben naar elkaar geluisterd. We hebben dan in eerste instantie gezocht naar een oplossing die onmiddellijk perspectief bood op de verdeling van de auteursrechten. Verder geeft die oplossing ook aan hoe de levensvatbaarheid van de regionale zenders op termijn veilig kan worden gesteld. Dat is een oplossing waardoor Telenet een overgangsregeling heeft ingebouwd. Zo wordt een onmiddellijk financieel debacle vermeden. Dat is echter niet de oplossing die alle problemen van de regionale zenders wegveegt. Daar is meer voor nodig.

In de voorbereidende gesprekken en in een aantal opmerkingen van collega's en van de regionale zenders was er sprake van oplossingen die de levensvatbaarheid van de regionale zenders zouden kunnen verhogen. Daar is een decretale oplossing voor nodig waar ik geen voorafname op kan doen.

Er is discussie gevoerd over de afbakening van de zendgebieden. Sommige hebben een heel klein zendgebied. Het zal altijd moeilijk zijn om daar een kostenstructuur voor te behouden die voor een beperkt aantal mensen toch kwaliteit levert.

Er bestaat ook discussie over de verplichtingen die de regionale zenders nu via het decreet krijgen om uit te zenden vanuit hun zendgebied.

Een andere discussie betreft de verdeling van de auteursrechten. Is het billijk om ook voor de regionale zenders die eigenlijk een beperkt zendgebied hebben, dezelfde criteria te gebruiken als voor de nationale zenders? Of willen we daar decretaal ingrijpen en een uitspraak doen waardoor we de distributiemaatschappijen een decretale basis geven om voor de regionale zenders een andere berekeningsmethode te gebruiken? Ik begrijp dat de distributie-

maatschappijen verplicht worden om transparant te zijn en voor iedereen dezelfde criteria te gebruiken. Daar bestaat ook rechtspraak over. Bij een decretale afwijking kunnen we hen daar wel een basis voor geven.

Verder was er discussie over hoe we ervoor kunnen zorgen dat de regionale zenders er financieel uit geraken.

We hebben met de regionale zenders afgesproken dat zij in eerste instantie zelf een voorstel doen. Ik heb het dan over thema's, artikelen en bepalingen in het Mediadecreet die zij zelf graag gewijzigd zouden zien. Wij kunnen dan nagaan of dat ook de mening is van het parlement. De vraag is dan of een aantal wijzigingen mogelijk is die zowel door de regionale zenders als door de meerderheid in dit parlement wordt gedragen. Ik wil het open debat daarover voeren. Daartoe heb ik me ook geëngageerd. Tijdens de eerstvolgende vergadering deze week wordt aan de regionale zenders gevraagd om een voorzet te geven. Vervolgens moet een methode worden afgesproken hoe we daar met deze commissie verder over van gedachten kunnen wisselen.

Bij de opmaak van het Mediadecreet heeft over de bepalingen van de regionale zenders ook een uitgebreid debat plaatsgevonden om te zoeken naar de juiste complementariteit van de regionale zenders ten opzichte van de nationale zenders. Het was de bedoeling een evenwicht te bereiken, een aantal garanties te bieden en de concurrentie correct te voeren.

Deze week vindt een eerste vergadering plaats op het kabinet. De vraag zal worden gesteld hoe zij zich zullen organiseren. Ik wil met deze commissie afspreken hoe we dat debat hier kunnen voeren.

De SWOT-analyses zijn klaar. Wij hebben een voorstel van tekst gedaan voor een samenwerkingsovereenkomst met een generiek gedeelte dat voor alle zenders hetzelfde is. Daarbij is er een luik waar zij specifiek op basis van hun eigen SWOT-analyse, een deel zelf kunnen invullen. We hebben hen uitgenodigd om die gesprekken over de finalisering van de samenwerkingsovereenkomst de volgende weken af te ronden. Dan krijgen zij in elk geval die structurele financiering over meerdere jaren.

Verder is er de vraag of zij inzake opleiding vragende partij zijn voor een bijkomende bouwsteen. Er zou dan een bouwsteen opleiding worden toegevoegd aan de Media-academie. We zullen dat met hen bespreken.

Een aantal van hen hebben een project rond diversiteit ingediend. Een aantal projecten zijn ook goedgekeurd. Diegene die hier specifiek aan wilden werken, hebben die kans wel kunnen gebruiken.

Ik wil me niet op glad ijs begeven, maar toen minister-president Peeters voorstelde om het professioneler te organiseren, heb ik bijzondere aandacht gevraagd voor de regionale zenders. Minister-president Peeters heeft zich dan ook geëngageerd om die bijzondere aandacht mee te nemen in heel de procedure. Hij is nu op zoek naar mediapartners. Wij brengen het iedere keer aan en hij wil het zeker mee ondersteunen, maar het gaat mee in het geheel van alle media-actoren die naast elkaar mee zullen kijken. Iedere keer als er een boodschap komt vanuit een aantal agentschappen, zal men de juiste mediapartners kiezen, maar de regionale zenders zullen zeker worden meegenomen.

Ik kan geen verdere uitleg geven over het bereikte akkoord tussen Telenet en de regionale zenders. Het is aan hen om daarover te communiceren. Het zijn afspraken die zij samen hebben gemaakt. Ik heb alleen maar een bemiddelingsrol gespeeld. Ze hebben samen het persbericht opgemaakt en beslist wat ze daarover gingen zeggen. Ik ga daar dus ook niet meer informatie over geven.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb me blijkbaar door de communicatie in de media een beetje op het verkeerde been laten zetten. Als je die artikels leest, krijg je snel de indruk dat de minister verder staat dan wat nu verteld is: er zijn effectief concrete plannen om het decreet te wijzigen en de richting is ook duidelijk. Blijkbaar is het nog een open debat dat wij met zeer veel plezier ook hier zullen voeren.

Ik vind het wel belangrijk dat ook de piste gelanceerd wordt om na te gaan welke wijzigingen er mogelijk zijn in de criteria tussen nationale en regionale zenders. We mogen toch niet vergeten dat beide een verschillende taak hebben in onze samenleving. We moeten ook nagaan in hoeverre dergelijke zaken mogelijk zijn, gelet op de Europese wetgeving. Ik denk dat we nog heel wat werk voor de boeg hebben, maar ik geloof persoonlijk nogal sterk in die piste – quid of het aanvaardbaar is voor de Europese Commissie – veel meer dan in bijvoorbeeld middelen die worden vrijgemaakt naar aanleiding van projecten in het MIC of naar aanleiding van projecten diversiteit. Ik heb het dan niet over mijn persoonlijke voorkeur voor die diversiteitsprojecten of niet. U kent er mijn mening over.

Als je als zender dergelijke projecten opstart en je krijgt er middelen voor, dan kost het aan de gesubsidieerden vaak meer middelen en inspanningen dan ze uit subsidies kunnen halen. Ik denk niet dat het een hulp zal zijn voor de regionale zenders. Het is misschien een hulp om uw beleid te verwezenlijken – waarbij ik het niet volledig eens ben met dat luik –, maar het is geen structurele oplossing.

Ik wil mee de denkoefening doen rond de criteria voor regionale en nationale zenders. We moeten elkaar opnieuw afspraak geven in deze commissie wanneer er concrete voorstellen van decreet of ontwerpen van decreet zijn. Ik weet ook niet hoe het nu zit met het idee van de ‘Lieten-taks’, de aparte vermelding op de factuur van de bijdrage voor de regionale zenders. Ik weet niet of dat de ideale oplossing is, maar dat zullen we verder bespreken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik neem vrede met het antwoord zoals u het nu geeft. Ik denk dat er momenteel misschien ook geen ander antwoord mogelijk is. Dat dit onderwerp hier zeker nog aan de orde zal komen, daar ben ik van overtuigd. Als u er verder aan werkt en snel naar hier komt met een aantal voorstellen, dan zijn wij tevreden.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik ben blij dat u in overleg zult gaan en dat we hier samen naar een breed draagvlak zullen zoeken.

Minister Ingrid Lieten: Ik had gezegd dat ik meer aandacht aan u zou besteden.

De heer Bart Tommelein: Minister, u weet niet waar u aan begint.

Ik hoop alleen dat het beter en anders zal verlopen dan in de zes maanden waarin we bezig zijn geweest met de beheersovereenkomst van de VRT. We hebben veel moeten luisteren, bijdragen geleverd en hard gewerkt om dan op het einde van de rit voor voldongen feiten te staan. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Ik vind van wel. U zult me niet van gedacht doen veranderen. De resolutie van N-VA, CD&V en sp.a vind ik nog altijd een lachertje. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

We gaan de discussie niet voeren, maar ieder heeft zijn eigen mening. In een democratie is dat ook goed. Men moet leren omgaan met de oppositie, dus u moet leren omgaan met mij. Ik kan daar niet aan doen.

Ik blijf erbij dat het noodzakelijk is dat er een breed draagvlak voor bestaat en dat er een structurele oplossing uit de bus komt, die deze legislatuur zal overstijgen. Daarom zou het een goede zaak zijn dat u de liberale oppositie erbij betreft, toch nog altijd de grootste oppositiepartij van dit halfrond, mijnheer Wienen. *(Opmerkingen van de heren Bart Caron, Wilfried Vandaele en Wim Wienen)*

Het is echt belangrijk dat we de nodige deadlines stellen. Nog in de goede tijd dat wij samen met Groen bestuurden, minister, hadden we het verstand om een deel van de overheidscommunicatie op de regionale omroepen te doen. Op een bepaald moment is dat nogal botweg stopgezet. Dat dateert al van 2004. Dat zegt men niet graag en de heer Decaluwe zit hier nu niet, maar het is wel de heer Leterme die dat heeft gedaan. Yves Leterme, toenmalig minister-president, heeft die kraan dichtgedraaid.

Ik zou zeggen: vooral overleggen en gezamenlijk uitvoeren, minister. Als ik nog een hint mag geven, ik heb al enkele keren gezegd dat dat ook moet gebeuren voor het radioplan en de radiofrequenties. 2016 komt zeer snel dichterbij. Ik wil erop aandringen dat u werkt aan een breed draagvlak en er op tijd aan begint.

De heer Veli Yüksel: Minister, u hebt een begin van een antwoord gegeven op de verschillende vragen. We hebben een transparant systeem nodig. Dat is duidelijk op basis van uw contacten met de verschillende partners en die van ons.

Is dit de finale richting voor een duurzame oplossing voor de regionale omroepen, om ze levensvatbaar te maken? Ik denk het niet. Er zijn nog zaken nodig. Over de reclame-inkomsten is niet gesproken. Die overweging moeten we zeker meenemen.

Mijnheer Tommelein, het feit dat de overheidscommunicatie is verminderd, is niet de hoofdoorzaak dat de regionale omroepen vandaag in de problemen zijn gekomen. We zullen met de collega's van meerderheid en oppositie kijken hoe we dit dossier samen kunnen aanpakken. Voor de beheersovereenkomst van de VRT hebben we ook zo gewerkt. U moet niet zeggen dat u niet aan bod bent gekomen.

De heer Bart Caron: De werkgroep heeft zijn werk geleverd. Via een gedachtewisseling of een hoorzitting kunnen we daarover eens praten. We zitten in een tussenfase, nog niet in de fase van ontwerpen van decreet. De bekommernis van de collega's is voldoende breed en gelijkaardig. Dat gaan we afspreken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plaats van het derde VRT-kanaal op de kabel
- 814 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, het derde VRT-net laat mij niet los. Vorige week stelde ik u in de plenaire vergadering opnieuw enkele vragen over de wenselijkheid, haalbaarheid en betaalbaarheid van dat derde kanaal. U weet dat die voorwaarden stonden neergeschreven in de beruchte resolutie die werd goedgekeurd door uw eigen meerderheid. Die zaken moesten eerst worden onderzocht.

De antwoorden zijn echter telkens heel mistig. U haspelt elke keer de bepalingen van de beheersovereenkomst af. Nieuws is dat nooit. Niettemin viel er vorige week wel een antwoord te bespeuren over de kostprijs. Het zou nu gaan over 4 à 5 miljoen euro, maar erg concreet is dat niet. De tijd en het jaarverslag 2012 zullen het uitwijzen. Dat is jammer genoeg even afwachten.

Gisteren las ik in Metro een zeer interessant interview met u, minister. U antwoordde op een vraag over het derde net het volgende: "Dat is uitgebreid bestudeerd geweest." Dat vind ik intrigerend, want nu blijkt er toch een studie te bestaan. Daar vraag ik al maanden naar, net

als de meerderheidspartijen. Waarom hebben wij die nooit mogen inkijken? Ik ben benieuwd wat uit de studie blijkt.

Minister, het derde net komt er op 1 mei 2012 – per ongeluk op 1 mei, waarschijnlijk. De echte ontkoppeling gebeurt pas twee weken later, om alle Ketnetkijkers de kans te geven de nieuwe plek van hun favoriete net te vinden, aldus de VRT. In die plek ben ik geïnteresseerd. Ik kan me moeilijk voorstellen dat mijn kinderen Ketnet zullen moeten zoeken en ergens weggestopt zullen vinden na lang zappen. We weten allemaal dat conform het Mediadecreet het derde net verplicht op de analoge kabel moet komen. De eerste gevolgen werden enkele dagen later al bekend, zoals voorspeld. De heer Van den Brande, voorzitter van de raad van bestuur van de VRT, heeft hier bij hoog en bij laag beweerd dat er zeker geen enkele zender moest verdwijnen op de analoge kabel. We kunnen dat lezen in de verslagen van het parlement.

Een aantal zenders zullen onherroepelijk van de kabel verdwijnen, want de capaciteit van de analoge kabel is nu eenmaal beperkt. Met de komst van het derde net moet plaats worden gemaakt en een aantal zenders, vijf naar verluidt, zullen verdwijnen. Limburg wordt nog harder getroffen, minister, daar staan elf zenders op de helling. De Italiaanse gemeenschap zal u bijzonder dankbaar zijn dat de RAI van het analoge scherm zal verdwijnen.

U zult natuurlijk zeggen dat dit een keuze van Telenet is, dat u daar niets over te zeggen hebt en dat Telenet het ook om andere redenen doet, maar de realiteit is natuurlijk dat de komst van het derde VRT-kanaal de grote aanzet is voor de liquidatie van een aantal zenders. Het is een perfect alibi.

Het derde kanaal moet een plaats krijgen op de analoge en op de digitale kabel. Vandaag staan Eén en Canvas/Ketnet meestal op belangrijke posities in de zendernummering. Digitaal gaat het respectievelijk over plaats twee en vier, analoog gaat het vaak om plaatsen één en twee. Daarna vinden we meestal de grote commerciële zenders terug en de regionale omroepen. Het heeft er dus alle schijn van dat het derde VRT-kanaal zich hier tussen zal moeten wringen. Ik had graag geweten op basis van welke criteria bepaald wordt op welke plaats de zender zal komen. Ik vraag me ook af of de andere zenders hierbij betrokken zullen worden, want plaatsen maken, betekent verschuiven.

Minister, werden er reeds onderhandelingen tussen de VRT en Telenet gevoerd over de plaats van het derde kanaal op de kabel? Of berust deze beslissing eenzijdig bij de operator?

Welke plaats zal het derde VRT-kanaal krijgen op de analoge en digitale kabel? Kunt u mij toelichten op basis van welke argumenten dit werd beslist?

Indien hierover nog geen onderhandelingen werden gevoerd, wanneer zullen die dan worden opgestart?

Wat is uw mening over de beslissing van Telenet om een aantal zenders uit het analoge basisaanbod te verwijderen, inzonderheid in Limburg?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, we kennen het thema en de heer Tommelein heeft er destijds als een van de eersten op gewezen dat dit een knelpunt is, waarvoor hulde. Volgens ons is dit toch in de eerste plaats een zaak van de distributeurs, zij zullen die keuze misschien moeten maken. Wij denken dat het in de eerste plaats, zo niet uitsluitend een zaak is voor de distributeurs. Zij zullen moeten kiezen wie ze er eventueel afgooien.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, mijnheer Tommelein, u bent er politiek altijd duidelijk over geweest dat u tegen het derde net bent. Ik respecteer uw mening en ik zal ook altijd al uw vragen hierover beantwoorden.

Wat ik niet waardeer, is dat eender welk argument goed is om het in verband te brengen met het derde net. Dat u het feit dat Telenet blijkbaar – want we hebben daar nog geen uitdrukkelijke informatie over – een herschikking zou doen van analoge zenders moedwillig in verband brengt met het derde kanaal, terwijl daar eigenlijk geen enkel verband tussen is, dat waardeer ik niet. U weet evengoed als ik dat er al anderhalf jaar een pancarte staat te blinken op een analoog kanaal voor de zender EXQI die niet meer bestaat. Er is dus ruimte genoeg op de analoge kabel, ook voor het derde net.

Dat neemt niet weg dat de zorg er is, en ik deel die, over wat we hebben gelezen in de media. Blijkbaar zouden er aanwijzingen zijn dat Telenet een herschikking zou doorvoeren. Ik heb begrepen, ook uit de verklaringen die de woordvoerder van Telenet heeft gegeven, dat de herschikkingen er komen om andere redenen.

Ten eerste is het natuurlijk zo dat Telenet al onderzoekt hoe het verder zal omgaan met een aantal buitenlandse zenders waarmee al een belangrijke discussie wordt gevoerd over de verdeling van de auteursrechten. Ik heb begrepen dat wegens een aantal historische akkoorden grote hoeveelheden auteursrechten naar buitenlandse zenders gaan en dat die niet altijd in verhouding staan tot het aantal kijkers. Dat is een van de redenen waarom Telenet bekijkt welke zenders het wil houden.

Ten tweede loopt de digitalisering natuurlijk verder door. Ook dat maakt dat er een afweging wordt gemaakt en dat wordt bekeken wat analoog wordt behouden en wat niet.

Bovendien wil men de klanten veel meer stimuleren door meer in het digitaal aanbod te stoppen. Uiteraard is er een grote druk op de analoge kabel inzake de algemene capaciteit. Ik kan u daar wel volgen. Ik heb begrepen dat Telenet een aantal zaken onderzoekt, maar we hebben daarover nog geen duidelijk standpunt van Telenet. We hebben er nog geen duidelijk zicht op.

Ik heb begrepen dat drie vierde van de Vlamingen intussen digitaal kijkt. Om een nog beter digitaal aanbod te kunnen aanbieden, met beter geluid, betere beeldkwaliteit en extra services, is er inderdaad bijkomende capaciteit nodig en dat is de belangrijkste drijfveer van Telenet.

Veel klanten van Telenet die eveneens via de kabel surfen, kijken nu ook video via internet en ook dat neemt veel bandbreedte in.

Er is ook capaciteit nodig om het internetgebruik in heel wat regio's te kunnen laten groeien. Telenet geeft daarbij aan dat ze het niet meer verdelen van een omroep via analoge functies in samenspraak met de omroepen zelf zal doen. Uiteindelijk zal ze bekijken hoe ze die wijzigingen, als ze die doorvoert, zal communiceren en hoe ze de klanten de tijd zal geven om eventueel over te stappen naar alternatieven.

Mijnheer Tommelein, ik deel uw zorg dat de mensen hun favoriete zenders op een of andere manier moeten kunnen blijven bekijken. Ik zal Telenet in ieder geval vragen dat zij, indien ze hun plan doorvoeren, daarbij de nodige zorg voor communicatie hanteren, de mensen de nodige kansen bieden om over te stappen en hun overgangstermijn respecteren.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, u doet een goede poging om mij ervan te overtuigen dat het ene niets te maken heeft met het andere. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

De intellectuele eerlijkheid gebiedt mij om te verwijzen naar de toelichting van de voorzitter van de raad van bestuur van de VRT in deze commissie. Hij heeft bij hoog en laag beweerd dat het niet noodzakelijk was om een zender te schrappen op de analoge kabel. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Ik heb u verschillende keren gevraagd welke zender u zou schrappen voor dat derde VRT-net. U had toen simpelweg kunnen antwoorden dat EXQI zou worden geschrapt. U hebt daar echter nooit een antwoord op gegeven. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Ik blijf ervan overtuigd dat het ene wel met het andere te maken heeft.

Minister, ik heb geen enkel probleem met het feit dat Telenet deze situatie voor een deel gebruikt om een aantal dingen te doen die het als privé-bedrijf moet doen, namelijk geld verdienen. In tegenstelling tot uw collega-socialist de heer De Coene die er een probleem mee heeft dat een groot bedrijf geld verdient, heb ik daar geen probleem mee. Het bedrijf betaalt namelijk ook belastingen en stelt mensen tewerk. Het is altijd bon ton om uit te halen naar grote bedrijven. Uw partijvoorzitter doet dat ook naar de banken toe, hoewel er ook banken zijn die geen steun nodig hebben gehad. De banken stellen nog altijd 80.000 mensen tewerk. Als uw partijvoorzitter zo doorgaat, heeft hij er binnenkort nog een werkloosheidsprobleem bij gecreëerd in die sector.

De digitalisering is inderdaad een goede zaak. Indien ik manager van het jaar was, net als Duco Sickinghe, zou ik hetzelfde doen. Minister, we moeten er echter toch wel rekening mee houden dat de 20 procent mensen die nog steeds geen digitale televisie hebben, tot de zwakkeren in de samenleving behoren. Daar zitten ook heel wat ouderen bij.

U kunt mij ervan verdenken een hardvochtige liberaal te zijn. In deze commissie zitten er echter mensen die weten dat ik een sociale liberaal ben, nietwaar mijnheer Roegiers? *(Gelach. Opmerkingen)*

Het is noodzakelijk dat we ervoor zorgen dat daar met de nodige omzichtigheid mee wordt omgesprongen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik ben het eens met dat laatste. Omdat wij de media enigszins volgen, bestaat de neiging zo vol te zijn van het digitale aanbod en de huidige mogelijkheden, zoals televisiekijken op de iPad of de gsm, het uitgestelde kijken, enzovoort, dat we dreigen te vergeten hoe belangrijk het analoge kijken voor vele mensen nog is.

De heer Vandaele stelt dat het nu eenmaal de bevoegdheid en de taak is van de distributeur om te beslissen welke zenders ze in hun aanbod opnemen en welke niet. We moeten in het eigen hart kijken. Misschien hebben we jaren geleden, ver vóór mijn tijd, een fout gemaakt door de must-carry-regeling zo gemakkelijk af te schaffen.

Dat was volgens mij fout. Het had namelijk als resultaat dat er op de kabel in Brussel, op de VRT na, geen enkele Nederlandstalige zender te ontvangen is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■